

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

**ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΜΣ «ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ»

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

***«Ο Εσωτερικός Έλεγχος στην Δημόσια Διοίκηση
ως μηχανισμός βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών. Η
περίπτωση του Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης
(ΕΦΚΑ) »***

Γρίβα Ευαγγελία

Επιβλέπων: Χύτης Ευάγγελος

Αναπληρωτής Καθηγητής

Πρέβεζα, Μάιος, 2023

***«Internal Audit in Public Administration as a mechanism
for improving the services provided. The case of EFKA »***

Εγκρίθηκε από τριμελή εξεταστική επιτροπή

Τόπος, Ημερομηνία

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1. Επιβλέπων καθηγητής

Ευάγγελος Χύτης

Αναπληρωτής Καθηγητής

2. Μέλος επιτροπής

Περικλής Τάγκας

Καθηγητής

3. Μέλος επιτροπής

Θωμάς Κιτσαντάς,

Λέκτορας

© Γρίβα, Ευαγγελία, 2023.

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Δήλωση μη λογοκλοπής

Δηλώνω υπεύθυνα και γνωρίζοντας τις κυρώσεις του Ν. 2121/1993 περί Πνευματικής Ιδιοκτησίας, ότι η παρούσα μεταπτυχιακή εργασία είναι εκ ολοκλήρου αποτέλεσμα δικής μου ερευνητικής εργασίας, δεν αποτελεί προϊόν αντιγραφής ούτε προέρχεται από ανάθεση σε τρίτους. Όλες οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν (κάθε είδους, μορφής και προέλευσης) για τη συγγραφή της περιλαμβάνονται στη βιβλιογραφία.

Γρίβα Ευαγγελία

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Επιθυμώ να εκφράσω τις ευχαριστίες μου προς τον καθηγητή της διπλωματικής μου εργασίας κύριο Χύτη Ευάγγελο. Η καθοδήγηση και η υποστήριξη που μου παρείχε κατά τη διάρκεια της διπλωματικής μου ήταν εξαιρετικά πολύτιμες. Ανέδειξε τις ικανότητές μου στον τομέα αυτό και με βοήθησε να αναπτύξω μια σοβαρή και ποιοτική εργασία. Η προθυμία του καθηγητή να μοιραστεί τις γνώσεις και την εμπειρία του με βοήθησε στην περαιτέρω κατανόηση του θέματος.

Επιπλέον θα ήθελα να ευχαριστήσω τους συνάδελφους εργαζόμενους στον φορέα του ΕΦΚΑ για την οικειοθελή συμμετοχή τους στην διαδικασία της εργασίας μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εργασία εστιάζει στη διερεύνηση των απόψεων των εργαζομένων στον Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ) σχετικά με τη χρήση του εσωτερικού ελέγχου στον οργανισμό και την συμβολή του ως μηχανισμός βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών. Ως ερευνητική στρατηγική χρησιμοποιήθηκε η ποσοτική έρευνα μέσω ερωτηματολογίου. Το δείγμα περιλαμβάνει 115 εργαζομένους του ΕΦΚΑ από διάφορες διευθύνσεις και τμήματα του οργανισμού. Από τα αποτελέσματα της έρευνας προκύπτει ότι μεγάλο ποσοστό των ερωτηθέντων δεν θεωρεί επαρκές το επίπεδο εκπαίδευσης των εργαζομένων και τον τρόπο δράσης του Οργανισμού σε θέματα Εσωτερικού Ελέγχου (ΕΕ). Ο ρόλος του ΕΕ αναδεικνύεται ιδιαίτερα σημαντικός σε θέματα Ανθρώπινου Δυναμικού. Πιστεύουν επίσης ότι ο πολίτης ωφελείται σημαντικά από τη λειτουργία του Εσωτερικού Ελέγχου όσον αφορά την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών. Με βάση την έρευνα προκύπτουν προτάσεις βελτίωσης και παρεμβάσεων στον τομέα του εσωτερικού ελέγχου στον οργανισμό.

Λέξεις κλειδιά: Εσωτερικός έλεγχος, Δημόσια Διοίκηση, Παρεχόμενες Υπηρεσίες, Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ)

ABSTRACT

The work focuses on investigating the opinions of employees at the National Social Security Agency (EFKA) regarding the use of internal control in the organization and its contribution as a mechanism for improving the services provided. Quantitative research through a questionnaire was used as a research strategy. The sample includes 115 employees of EFKA from various departments and departments of the organization. From the results of the survey, it appears that a large percentage of the respondents do not consider the level of training of the employees and the way of action of the Organization in matters of Internal Audit to be sufficient. The role of the Internal Audit emerges as particularly important in Human Resources matters. They also believe that the citizen benefits significantly from the operation of the Internal Audit in terms of improving the services provided. Based on the research, proposals for improvement and interventions in the field of internal control in the organization emerge.

Keywords: Internal Control, Public Administration, Provided Services, Improvement, Social Insurance Institute

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	vi
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	vii
ABSTRACT	viii
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	ix
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	xi
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	xii
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ	xiv
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
Κεφάλαιο 1 ^ο	3
Διαχείριση και ελεγκτική	3
1.1 Η έννοια της ελεγκτικής.....	3
1.2 Ορισμός οικονομικού ελέγχου	4
1.3 Απάτη- Διαφθορά –Κακοδιοίκηση-	7
1.4 Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων	8
1.5 Οικονομικός έλεγχος έναντι αναθεώρησης.....	9
1.6 Επιτροπές ελέγχου και εποπτείας.....	10
1.7 Ισχυρός κώδικας δεοντολογίας.....	11
Κεφάλαιο 2 ^ο	13
Τα μέρη του ελέγχου	13
2.1 Ο ρόλος της διοίκησης	13
2.2 Ρόλος του εσωτερικού ελέγχου	14
2.3 Ο ρόλος της επιτροπής ελέγχου.....	16
2.4 Ο ρόλος του ανεξάρτητου ελεγκτή.....	17
Κεφάλαιο 3.....	21
Ο εσωτερικός έλεγχος στο Δημόσιο Τομέα και στον ΕΦΚΑ	21

3.1 Στόχοι και αρμοδιότητες του e-ΕΦΚΑ.....	21
3.2 Νομοθετικό πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου στο Δημόσιο τομέα.....	22
3.3 Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου και Ελέγχου Εσωτερικών Υποθέσεων	25
3.4 Νομοθετικό πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου στον ΕΦΚΑ	26
3.5 Συναφείς έρευνες.....	28
Κεφάλαιο 4.....	32
Μεθοδολογία έρευνας	32
4.1 Σκοπός.....	32
4.2 Μέθοδος συλλογής δεδομένων	32
4.3 Σχεδιασμός της έρευνας	32
4.4 Ερευνητικά ερωτήματα	33
4.5 Δείγμα.....	33
4.6 Μέθοδος δειγματοληψίας.....	33
4.7 Πιλοτική αξιολόγηση	34
4.8 Δείκτης αξιοπιστίας.....	35
4.9 Κανόνες ηθικής και δεοντολογίας.....	36
4.10 Περιορισμοί της μελέτης.....	37
Κεφάλαιο 5.....	39
Αποτελέσματα έρευνας	39
Προτάσεις.....	65
Βιβλιογραφία.....	67
Παράρτημα: 1	72

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας Νο 1: Συχνότητες απαντήσεων με βάση το Φύλο των εργαζομένων	39
Πίνακας Νο 2: Συχνότητες των απαντήσεων με βάση την ηλικία των εργαζομένων	40
Πίνακας Νο 3: Συχνότητες των απαντήσεων με βάση την οικογενειακή κατάσταση των εργαζομένων.....	41
Πίνακας Νο 4: Συχνότητες των απαντήσεων με βάση το εκπαιδευτικό επίπεδο των εργαζομένων.....	42
Πίνακας Νο 5: Συχνότητες των απαντήσεων με βάση την προϋπηρεσία στον οργανισμό των εργαζομένων.....	43
Πίνακας Νο. 6: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων	44
Πίνακας Νο 7: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων.....	45
Πίνακας Νο 8: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων	46
Πίνακας Νο 9: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων	47
Πίνακας Νο 10: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων	48
Πίνακας Νο 11: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων	49
Πίνακας Νο 12: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων	50
Πίνακας Νο 12: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων	51
Πίνακας Νο 14: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων	52
Πίνακας Νο 15: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων	53
Πίνακας Νο 16: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων	54
Πίνακας Νο 17: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων	55
Πίνακας Νο 18: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων	56
Πίνακας Νο 19: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων	57
Πίνακας Νο 20: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων	58
Πίνακας Νο 21: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων	59
Πίνακας Νο 22: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων	60
Πίνακας Νο 23: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων	61
Πίνακας Νο 24: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων	62
Πίνακας Νο 25: Correlations.....	63

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Γράφημα No 1: Απεικόνιση Εκατοστιαίων συχνοτήτων απαντήσεων εργαζομένων με βάση το φύλο.....	39
Γράφημα No 2: Απεικόνιση εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων εργαζομένων με βάση την ηλικία τους.....	40
Γράφημα No 3: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων με βάση την οικογενειακή κατάσταση τους.....	41
Γράφημα No 4: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων με βάση το εκπαιδευτικό επίπεδο τους.....	42
Γράφημα No 5: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων με βάση την προϋπηρεσία στον οργανισμό.....	43
Γράφημα No 6: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων.....	44
Γράφημα No 7: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων.....	45
Γράφημα No 8: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων.....	46
Γράφημα No 9: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων.....	47
Γράφημα No 10: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων.....	48
Γράφημα No 11: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων.....	49
Γράφημα No 12: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων.....	50
Γράφημα No 13: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων.....	51
Γράφημα No 14: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων.....	52
Γράφημα No 15: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων.....	53
Γράφημα No 16: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων.....	54
Γράφημα No 17: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων.....	55
Γράφημα No 18: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων.....	56
Γράφημα No 19: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων.....	57
Γράφημα No 20: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων.....	58
Γράφημα No 21: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων.....	59

Γράφημα Νο 22: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων.....	60
Γράφημα Νο 23: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων	61
Γράφημα Νο 24: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων.....	62

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΕΦΚΑ- Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης

ΗΠΑ- Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο προσδιορισμός του προβλήματος της παρούσας εργασίας εστιάζει στον εσωτερικό έλεγχο ως μηχανισμό βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών στον Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ). Παρουσιάζει την ανάγκη για αξιολόγηση και ενίσχυση του εσωτερικού ελέγχου ως μέσου για την αποτελεσματική λειτουργία και βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχονται από τον ΕΦΚΑ. Μελετά τις προκλήσεις και τις ανάγκες στον τομέα του εσωτερικού ελέγχου, καθώς και τις προτάσεις βελτίωσης που μπορούν να εφαρμοστούν για να ενισχυθεί η διαδικασία του ελέγχου και να βελτιωθεί η ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχονται από τον ΕΦΚΑ. Ο προσδιορισμός του προβλήματος αποτελεί την αφετηρία για την περαιτέρω ανάλυση και έρευνα που ακολουθεί στην εργασία, με στόχο την προώθηση βελτιώσεων και την ανάπτυξη προτάσεων για την ενίσχυση του εσωτερικού ελέγχου στον ΕΦΚΑ.

Η σχετική διεθνής εμπειρία αναφέρει ότι ο εσωτερικός έλεγχος προσδίδει ασφάλεια σε ένα οργανισμό ο οποίος, καθορίζοντας τους στόχους του με σαφήνεια, επιτρέπει τον εντοπισμό και την αξιολόγηση των σχετικών κινδύνων.

Οι περιορισμοί της εργασίας περιλαμβάνουν το μεγεθολογικό περιορισμό λόγω του περιορισμένου δείγματος εργαζομένων του ΕΦΚΑ και την περιορισμένη γεωγραφική κάλυψη. Η ανάλυση ποσοτικών δεδομένων μπορεί να περιορίζει την κατανόηση ποιοτικών πτυχών και τη γενίκευση των αποτελεσμάτων.

Η εργασία στηρίχτηκε στη μελέτη της διεθνούς και εγχώριας βιβλιογραφίας και την ανάπτυξη μιας ερευνητικής μεθοδολογίας από την οποία μπορούν να φανούν τα προβλήματα και η χρησιμότητα του εσωτερικού ελέγχου στον ΕΦΚΑ καθώς και να προσδιοριστεί η σύγκριση των αποτελεσμάτων με τα αποτελέσματα των ερευνών.

Η εργασία χρησιμοποίησε ποσοτική έρευνα ως ερευνητική στρατηγική για την ανάλυση και κατανόηση των απόψεων των εργαζομένων μέσω αντικειμενικών μετρήσεων και συσχετίσεων. Ο σχεδιασμός της εργασίας βασίστηκε σε ένα ενιαίο σχέδιο ποσοτικής μελέτης που επέτρεπε την ανάλυση πολλαπλών μεταβλητών και των συσχετίσεων μεταξύ τους. Το δείγμα της μελέτης περιλάμβανε 115 εργαζομένους του ΕΦΚΑ, που επιλέχθηκαν από διάφορες διευθύνσεις και τμήματα του οργανισμού.

Οι εργαζόμενοι απάντησαν στο ερωτηματολόγιο ανώνυμα και εθελοντικά, με την εγγύηση της εμπιστευτικότητας των πληροφοριών τους. Η διαχείριση και ελεγκτική διαδικασία αποτελεί ένα σημαντικό κομμάτι της οργάνωσης.

Το πρώτο κεφάλαιο αυτής της εργασίας αναλύει την έννοια της ελεγκτικής και παρέχει τον ορισμό του οικονομικού ελέγχου. Επιπλέον, εξετάζονται θέματα όπως η απάτη, η διαφθορά και η κακοδιοίκηση, καθώς και ο ρόλος του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων. Επίσης, αναφέρονται οι διαφορές μεταξύ του οικονομικού ελέγχου και της αναθεώρησης και η σημασία ενός ισχυρού κώδικα δεοντολογίας.

Συνεχίζοντας, το δεύτερο κεφάλαιο εστιάζει στα μέρη του ελέγχου. Αναλύονται ο ρόλος της διοίκησης, του εσωτερικού ελέγχου, της επιτροπής ελέγχου και του ανεξάρτητου ελεγκτή. Εξηγούνται οι αρμοδιότητες και οι ευθύνες του κάθε μέρους στη διαχείριση του ελέγχου.

Στο τρίτο κεφάλαιο, αναδεικνύεται ο ρόλος του εσωτερικού ελέγχου στον Δημόσιο τομέα και ειδικότερα στον Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ). Παρουσιάζονται οι στόχοι και οι αρμοδιότητες του ΕΦΚΑ, καθώς και το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τον εσωτερικό έλεγχο στον Δημόσιο τομέα και στον ΕΦΚΑ. Επίσης, αναφέρεται η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου και Ελέγχου Εσωτερικών Υποθέσεων και παρουσιάζονται συναφείς έρευνες στον συγκεκριμένο τομέα.

Το τέταρτο κεφάλαιο αναλύει τη μεθοδολογία της έρευνας. Εξηγείται ο σκοπός της έρευνας και η μέθοδος συλλογής δεδομένων. Περιγράφεται ο σχεδιασμός της μελέτης, τα ερευνητικά ερωτήματα, το δείγμα και η μέθοδος δειγματοληψίας. Επίσης, αναφέρονται η πιλοτική αξιολόγηση, ο δείκτης αξιοπιστίας και οι κανόνες ηθικής και δεοντολογίας που τηρήθηκαν. Τέλος, αναφέρονται οι περιορισμοί της μελέτης που πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την ερμηνεία των αποτελεσμάτων. Το πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζει τα αποτελέσματα της στατιστικής ανάλυσης και στη συνέχεια παρουσιάζονται τα συμπεράσματα, οι προτάσεις και οι περιορισμοί της ερευνητικής διαδικασίας.

Κεφάλαιο 1^ο

Διαχείριση και ελεγκτική

1.1 Η έννοια της ελεγκτικής

Η ελεγκτική είναι μια διαδικασία που αφορά τον έλεγχο της οικονομικής κατάστασης μιας επιχείρησης. Σκοπός αυτής της διαδικασίας είναι να διασφαλίσει ότι οι οικονομικές καταστάσεις της επιχείρησης δεν έχουν ανακολουθίες και είναι αξιόπιστες. Ο ελεγκτής είναι μια ανεξάρτητη επαγγελματική αρχή που πραγματοποιεί συστηματικά τη διαδικασία του ελέγχου. Αυτός ο έλεγχος περιλαμβάνει την ανάλυση των οικονομικών δεδομένων και των διαδικασιών ελέγχου της επιχείρησης και πραγματοποιείται με βάση τα πρότυπα της λογιστικής και της ελεγκτικής (Christensen et al 2014). Ο ελεγκτής αξιολογεί την αποτελεσματικότητα των ελέγχων και αποφασίζει αν οι οικονομικές καταστάσεις της επιχείρησης είναι αξιόπιστες και αντικατοπτρίζουν την πραγματική κατάσταση της επιχείρησης. Επίσης, αξιολογεί τον κίνδυνο απάτης και επισημαίνει ελαττώματα ή προβλήματα σχετικά με τον έλεγχο των διαδικασιών. Η διαδικασία του ελέγχου καλύπτει μια ευρεία γκάμα θεμάτων, όπως οι οικονομικές καταστάσεις, οι φορολογικές υποχρεώσεις και οι διαδικασίες ελέγχου των εσωτερικών ελέγχων της επιχείρησης. Η ελεγκτική όχι μόνο διασφαλίζει τη συμμόρφωση της επιχείρησης με τους κανονισμούς και πρότυπα αλλά παρέχει και τη βάση για αποφάσεις διαχείρισης και επένδυσης (Καζάκου, 2018).

Ο εξωτερικός έλεγχος είναι μια διαδικασία κατά την οποία μια ανεξάρτητη επαγγελματική αρχή ελέγχει τις οικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης. Ο ελεγκτής ελέγχει τα οικονομικά βιβλία και τα άλλα οικονομικά έγγραφα της επιχείρησης για να εξακριβώσει εάν ανταποκρίνονται στις αρχές της λογιστικής και της οικονομικής διαχείρισης. Στον εξωτερικό έλεγχο μπορεί να συμμετέχουν και άλλοι ειδικοί, όπως ιατροί αξιολόγησης κινδύνου ή εκτιμητές ακινήτων. Ο εξωτερικός έλεγχος είναι σημαντικός για τη διασφάλιση της οικονομικής αξιοπιστίας της επιχείρησης και την επιβεβαίωση της ποιότητας και ακρίβειας των οικονομικών αναφορών της. Από την άλλη, ο εσωτερικός έλεγχος είναι μια διαδικασία που πραγματοποιείται από τους εσωτερικούς ελεγκτές της επιχείρησης. Οι εσωτερικοί ελεγκτές συνεργάζονται με διάφορους τομείς της επιχείρησης για να βεβαιωθούν ότι

οι εσωτερικοί έλεγχοι έχουν εφαρμοστεί με αποτελεσματικό τρόπο. Αυτός ο έλεγχος περιλαμβάνει την αξιολόγηση της διαδικασίας του ελέγχου, την απόδοση ευθυνών, τον έλεγχο της συμμόρφωσης και την ανίχνευση κινδύνων. Σύνηθες παράδειγμα του εσωτερικού ελέγχου είναι οι εσωτερικοί έλεγχοι που πραγματοποιούν τα τμήματα της λογιστικής και της ανθρώπινης διαχείρισης στην επιχείρηση. Στόχος του εσωτερικού ελέγχου είναι η διασφάλιση της ακρίβειας, της συνέπειας και της αξιοπιστίας των οικονομικών αναφορών της επιχείρησης, καθώς και η πρόληψη και αντιμετώπιση εσωτερικών και εξωτερικών κινδύνων και απωλειών (Lange et al, 2015).

Ο οικονομικός έλεγχος μιας επιχείρησης αναφέρεται στη διαδικασία του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων μιας επιχείρησης, ο οποίος πραγματοποιείται από ελεγκτή. Αυτός ο έλεγχος βασίζεται στις αρχές της λογιστικής και της χρηματοοικονομικής διαχείρισης και βοηθά στη διασφάλιση της οικονομικής αξιοπιστίας της επιχείρησης. Ο οικονομικός έλεγχος αφορά τις οικονομικές καταστάσεις της επιχείρησης, καθώς και τις διάφορες οικονομικές διαδικασίες της, όπως έλεγχο του αποθεματικού, ελέγχους εσόδων και εξόδων και έλεγχος της φορολογίας. Στόχος είναι να εξακριβωθεί η ακρίβεια των οικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης, η συμμόρφωση της επιχείρησης με τους λογιστικούς και φορολογικούς κανονισμούς, καθώς και ο εντοπισμός και πρόληψη οικονομικών απωλειών. Επιπλέον, ο οικονομικός έλεγχος βοηθά στη διασφάλιση της διαφάνειας των οικονομικών διαδικασιών της επιχείρησης και στην ανίχνευση πιθανών κινδύνων και επιπτώσεων στην κεφαλαιοποίηση και την κερδοφορία της επιχείρησης. Κατά συνέπεια, πρέπει να σημειωθεί ότι ο οικονομικός έλεγχος μιας επιχείρησης είναι σημαντικός όχι μόνο για την αξιολόγηση της οικονομικής απόδοσης της επιχείρησης αλλά και για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της με τους διάφορους νόμους και κανονισμούς που διέπουν τον οικονομικό τομέα και την επιχειρηματικότητα γενικότερα (Klinge, 2015).

1.2 Ορισμός οικονομικού ελέγχου

Ο οικονομικός έλεγχος είναι ένας συστηματικός και αντικειμενικός έλεγχος των οικονομικών δραστηριοτήτων μιας επιχείρησης ή μιας οργάνωσης. Ο στόχος είναι να αξιολογηθεί η ακρίβεια της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης που παρέχεται στους

διευθυντές και τους επενδυτές της επιχείρησης και να διασφαλιστεί ότι η επιχείρηση λειτουργεί σύμφωνα με τους κανονισμούς και τους κανόνες που διέπουν τον τομέα της. Στην πράξη, ο οικονομικός έλεγχος περιλαμβάνει τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων, του τρόπου λειτουργίας και της διαχείρισης των οικονομικών πόρων της επιχείρησης, τη συμμόρφωση με τους κανονισμούς και τις ρυθμίσεις του τομέα και την αξιολόγηση των πιθανών κινδύνων για την επιχείρηση (Karimi & Walter, 2015).

Σύμφωνα με τον Παπαστάθη (2014) και με βάση το Διεθνές Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών, *«Ο Εσωτερικός Έλεγχος» είναι μια ανεξάρτητη και αντικειμενική διασφαλιστική και συμβουλευτική δραστηριότητα, σχεδιασμένη να προσθέτει αξία και να βελτιώνει τις λειτουργίες ενός Οργανισμού. Βοηθάει τον Οργανισμό να επιτύχει τους αντικειμενικούς σκοπούς του, υιοθετώντας μια συστηματική, επαγγελματική προσέγγιση στην αξιολόγηση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών διαχείρισης επιχειρηματικών κινδύνων, των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου και της Εταιρικής Διακυβέρνησης».*

Κατά τη διενέργεια του λογιστικού ελέγχου των πράξεων, οι ελεγκτές πρέπει να ακολουθήσουν συγκεκριμένες διαδικασίες και να λάβουν συγκεκριμένα μέτρα για να διασφαλίσουν την αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης της επιχείρησης. Οι βασικές ενέργειες περιλαμβάνουν την επισκόπηση των συναφών εγγράφων, τον έλεγχο του εσωτερικού ελέγχου της επιχείρησης, τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της επιχείρησης με τις οικονομικές και νομικές υποχρεώσεις, την αξιολόγηση των πιθανών κινδύνων για την επιχείρηση και την αναφορά και επικοινωνία των ευρημάτων με τη διοίκηση της επιχείρησης. Καταληκτικά οι ελεγκτές πρέπει να βεβαιώνουν ότι ο λογιστικός έλεγχος είναι ολοκληρωμένος, ανάλογα με τις απαιτήσεις του πελάτη και του κανονιστικού πλαισίου που διέπει τον τομέα της επιχείρησης (International federation of accountants, 2015) .

Οι ελεγκτές οικονομικού ελέγχου είναι απαραίτητο να σκέφτονται και να ενεργούν με επαγγελματισμό και αντικειμενικότητα, με σκοπό τη διασφάλιση της ακεραιότητας και της διαφάνειας των οικονομικών εγγράφων και των δραστηριοτήτων της επιχείρησης. Κατά τη διάρκεια των ελέγχων πρέπει να εξετάζουν την πληρότητα και την ακρίβεια των λογιστικών εγγράφων και να αξιολογούν την εσωτερική οργάνωση της επιχείρησης σχετικά με τον έλεγχο των

οικονομικών διαδικασιών. Επίσης, πρέπει να αξιολογούν τη συμμόρφωση της επιχείρησης με τους νόμους και τις κανονιστικές απαιτήσεις που αφορούν την οικονομική διαχείριση καθώς και τους κανόνες και τις πρακτικές της εταιρικής διακυβέρνησης (Hayati et al, 2014). Συνεχίζοντας, πρέπει να παρέχουν εποικοδομητικές συστάσεις για τη βελτίωση των οικονομικών διαδικασιών και τη βελτίωση της απόδοσης και της αποτελεσματικότητας της επιχείρησης. Οι ελεγκτές οικονομικού ελέγχου θα πρέπει ακόμα να είναι απολύτως ανεξάρτητοι και αμερόληπτοι στις ενέργειές τους και να διατηρούν απόλυτη εχεμύθεια σε ότι αφορά τα δεδομένα και τα στοιχεία που συλλέγουν κατά τη διάρκεια των ελέγχων. Επιπλέον είναι απαραίτητο να διαθέτουν τις κατάλληλες επαγγελματικές γνώσεις και εμπειρίες, καθώς και να είναι καλά ενημερωμένοι σχετικά με το χρηματοοικονομικό περιβάλλον και τους νόμους που διέπουν το χώρο της επιχειρηματικότητας. Οι ελεγκτές οικονομικού ελέγχου πρέπει να επικοινωνούν αποτελεσματικά με τη διοίκηση της επιχείρησης και να παρέχουν αναλυτικές εκθέσεις σχετικά με τα αποτελέσματα των ελέγχων και τις συστάσεις τους για τη βελτίωση των οικονομικών διαδικασιών. Με αυτόν τον τρόπο συνεισφέρουν στην επίτευξη των στόχων της επιχείρησης και τη βελτίωση της οικονομικής της απόδοσης (Han & Zhang, 2018).

Οι ελεγκτές οικονομικού ελέγχου έχουν και συμβουλευτικό ρόλο στις επιχειρήσεις, καθώς μπορούν να παρέχουν στη διοίκηση και τους επιχειρηματίες συστάσεις και προτάσεις για τη βελτίωση της οικονομικής τους κατάστασης. Σε αυτόν τον ρόλο, οι ελεγκτές μπορούν να υποστηρίξουν τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των στρατηγικών της επιχείρησης, προτείνοντας βέλτιστες πρακτικές και στρατηγικές λειτουργίες για την αύξηση των εσόδων και τη μείωση των δαπανών. Επιπλέον, παρέχουν μελέτες εφικτότητας και αξιολογήσεις των επιχειρηματικών σχεδίων, προσφέροντας στη διοίκηση της επιχείρησης συγκρίσιμα δεδομένα και προτάσεις για τη βελτίωση των οικονομικών επιδόσεων της επιχείρησης. Τέλος, συμβάλλουν στη βελτίωση της εσωτερικής διάρθρωσης και οργάνωσης της επιχείρησης και παρέχουν συμβουλές σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων και τη συμμόρφωση με τις νομικές απαιτήσεις (Gimbar et al, 2018).

1.3 Απάτη- Διαφθορά –Κακοδιοίκηση-

Ο οικονομικός ορισμός της απάτης αναφέρεται σε καταστάσεις όπου ένα άτομο ή μια επιχείρηση παρουσιάζει ψευδή ή παραπλανητική πληροφόρηση προς τρίτους, με σκοπό να επωφεληθεί επιτυχώς οικονομικά από αυτήν την κατάσταση. Μερικά από τα κύρια χαρακτηριστικά της οικονομικής απάτης είναι τα εξής:

- Παρουσίαση ψευδούς ή παραπλανητικής πληροφόρησης: Αυτό μπορεί να συμβεί αν ένα άτομο ή μια επιχείρηση παρέχει εσκεμμένα εσφαλμένες πληροφορίες σε επενδυτές ή πελάτες σχετικά με τα προϊόντα, τις υπηρεσίες ή τις επιδόσεις τους.

- Εκμετάλλευση εμπιστοσύνης: Οι κακόβουλες επιχειρήσεις εκμεταλλεύονται συχνά την εμπιστοσύνη των ανθρώπων, ισχυριζόμενες πως προσφέρουν κάτι καλό ή βοηθητικό, ενώ στην πραγματικότητα επιδιώκουν απλώς να αποκομίσουν οικονομικά οφέλη.

- Υπερβολική απόδοση αξίας: Ορισμένες επιχειρήσεις ενδέχεται να υποτιμούν τα ρίσκα και να υπερβάλουν στην αξία των προϊόντων ή των υπηρεσιών τους, προκειμένου να προσελκύσουν πελάτες.

- Χρήση παράνομων μεθόδων: Οι εταιρείες ενδέχεται να χρησιμοποιήσουν παράνομες μεθόδους για να επωφεληθούν οικονομικά, όπως η νοθεία εγγράφων ή η απόκρυψη εσόδων από τις φορολογικές αρχές(Καζάκου 2018).

Η διαφθορά, η κακοδιοίκηση και η απάτη στους δημόσιους οργανισμούς απασχολούν πολλούς ερευνητές, οι οποίοι έχουν θεσπίσει αρκετούς ελεγκτικούς φορείς για την καταπολέμησή τους. Οι ερευνητές μελετώντας περιστατικά απάτης, προτείνουν την υιοθέτηση πιο αποτελεσματικών εσωτερικών ελέγχων και βελτιωμένων διαδικασιών σύναψης συμβάσεων, προκειμένου να διασφαλιστεί η ακεραιότητα και η διαφάνεια των διαδικασιών προμήθειας. Συνολικά, η έρευνα σχετικά με τη διαφθορά και την ελεγκτική διαδικασία αναδεικνύει τη σημασία της πρόληψης, της συνεργασίας μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτικών φορέων, καθώς και της διαφάνειας και ανοικτότητας των διαδικασιών. Επιπλέον, η εφαρμογή τεχνολογιών και καινοτομιών μπορεί να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα των ελέγχων και την ανίχνευση πιθανών περιπτώσεων διαφθοράς (Νεγκάκης & Ταχυνάκης, 2013).

1.4 Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων

Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων είναι ένας σημαντικός μηχανισμός που χρησιμοποιείται για τη διασφάλιση της ακρίβειας και της αξιοπιστίας των δηλώσεων οικονομικών καταστάσεων μιας επιχείρησης. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων πραγματοποιείται από ανεξάρτητους επαγγελματίες που ονομάζονται ελεγκτές (European Commission, 2014). Οι ελεγκτές ελέγχουν τις οικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης για να εξασφαλίσουν ότι αυτές πληρούν τα πρότυπα λογιστικής και τα πρότυπα αναφοράς που έχουν θεσπιστεί από διεθνείς οργανισμούς, όπως η Διεθνής Οργάνωση Χρηματοοικονομικών Ελέγχων (IFAC) και η Διεθνής Οργάνωση Λογιστικού Ελέγχου (IAASB). Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων περιλαμβάνει την αξιολόγηση της δομής του εσωτερικού ελέγχου της επιχείρησης, την εκτέλεση δοκιμών επάνω σε δεδομένα και τη σύνταξη αναφορών. Οι ελεγκτές αναλύουν τα δεδομένα και τις διαδικασίες πάνω στις οποίες βασίζεται η επιχείρηση και επαληθεύουν τη συμπερίληψη των ορθών ποσοτικών και ποιοτικών πληροφοριών στις οικονομικές καταστάσεις. Τέλος παρέχεται στους επενδυτές και το κοινό μια ανεξάρτητη και αξιόπιστη εκτίμηση της κατάστασης της επιχείρησης και της ικανότητάς της να παράγει κέρδη και αξία στα μελλοντικά χρόνια (Elizabeth et al 2018).

Τα οφέλη του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων είναι πολλά και σημαντικά. Αρχικά πραγματοποιείται η προφύλαξη της αξιοπιστίας των οικονομικών καταστάσεων. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων διασφαλίζει ότι οι οικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης είναι ακριβείς και αξιόπιστες. Αυτό είναι σημαντικό για τους επενδυτές, τους δανειστές και τους εργαζόμενους, καθώς βεβαιώνει ότι η επιχείρηση παρουσιάζει σωστά την κατάστασή της στην αγορά. Εν συνεχεία κατορθώνεται βελτίωση του εσωτερικού ελέγχου. Η διαδικασία του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων βοηθά τις επιχειρήσεις να βελτιώσουν τον εσωτερικό τους έλεγχο, προκειμένου να αναγνωρίζουν και να διορθώνουν τυχόν προβλήματα που αποκαλύπτονται κατά τη διαδικασία του ελέγχου. Επιπλέον γίνεται αναγνώριση των κενών και βελτίωση της απόδοσης. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων

βοηθά τις επιχειρήσεις να αναγνωρίζουν τα σημεία στα οποία υστερούν και να αναζητήσουν τους τρόπους βελτίωσης της απόδοσής τους. Επίσης προλαμβάνεται η διενέργεια απάτης και κακοδιαχείρισης. Η διαδικασία του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων βοηθά στην πρόληψη της απάτης και της κακοδιαχείρισης των οικονομικών πόρων της επιχείρησης. Οι ελεγκτές επαληθεύουν ότι οι πόροι της επιχείρησης χρησιμοποιούνται σωστά και ότι δεν υπάρχουν απώλειες ή κλοπές. Τέλος ενεργείται προώθηση της διαφάνειας. Η διαδικασία του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων βοηθά στην προώθηση της διαφάνειας στη λειτουργία της επιχείρησης, καθώς βγάζει στο φως όλες τις λεπτομέρειες των οικονομικών καταστάσεων και της λειτουργίας της επιχείρησης (DeLaurell & Burbage, 2014).

1.5 Οικονομικός έλεγχος έναντι αναθεώρησης

Ο οικονομικός έλεγχος και η αναθεώρηση είναι δύο διαφορετικά στοιχεία της επιχειρηματικής διαδικασίας. Ο οικονομικός έλεγχος περιλαμβάνει την ανάλυση των οικονομικών δηλώσεων της επιχείρησης από έναν εξειδικευμένο ελεγκτή λογιστικών εγγραφών, όπως έναν λογιστή ή έναν ελεγκτή. Σκοπός του οικονομικού ελέγχου είναι να επιβεβαιώσει ότι οι οικονομικές δηλώσεις της επιχείρησης είναι ακριβείς και πρόσφατες, και να βοηθήσει στην αναγνώριση τυχόν προβλημάτων ή αδυναμιών στη διαχείριση της επιχείρησης. Η αναθεώρηση, από την άλλη πλευρά, είναι μια πιο απλή μορφή αξιολόγησης των οικονομικών δηλώσεων της επιχείρησης από έναν επαγγελματία λογιστή. Η αναθεώρηση παρέχει λιγότερη ασφάλεια από τον οικονομικό έλεγχο, καθώς δεν υπάρχει η ίδια έκταση ελέγχου και επιπέδου δεδομένων που λαμβάνονται υπόψη. Σε αντίθεση με τον οικονομικό έλεγχο, η αναθεώρηση δεν αναγνωρίζει συστηματικά τυχόν σημαντικά σφάλματα ή απάτες στη διαχείριση της επιχείρησης. Γενικά, ο οικονομικός έλεγχος είναι μια πιο ολοκληρωμένη και λεπτομερής διαδικασία από την αναθεώρηση, και παρέχει μεγαλύτερη ασφάλεια στους επενδυτές και τους δανειστές της επιχείρησης. Ωστόσο, ο οικονομικός έλεγχος είναι πιο δαπανηρός και χρονοβόρος από την αναθεώρηση, έτσι ώστε η επιλογή μεταξύ των δύο διαδικασιών εξαρτάται από το μέγεθος και την εξέλιξη της επιχείρησης (de Fond et al 2015).

Το κόστος ενός οικονομικού ελέγχου επίσης εξαρτάται από το μέγεθος και την πολυπλοκότητα της επιχείρησης, καθώς και τη συχνότητα των ελέγχων. Η συνέχεια του οικονομικού ελέγχου είναι απαραίτητη για την επιβεβαίωση της τήρησης των λογιστικών αρχών της επιχείρησης και τη διαχείριση του ρίσκου. Συγκρίνοντας τον οικονομικό έλεγχο με την αναθεώρηση, ο οικονομικός έλεγχος παρέχει μια πιο λεπτομερή και αξιόπιστη ανάλυση των οικονομικών δηλώσεων της επιχείρησης, έχοντας ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της επαγγελματικής αξιοπιστίας της επιχείρησης. Αφετέρου, η αναθεώρηση είναι μια πιο απλή και φθηνή διαδικασία που παρέχει λιγότερες πληροφορίες σε σχέση με τον οικονομικό έλεγχο. Συμπερασματικά, η επιλογή μεταξύ του οικονομικού ελέγχου και της αναθεώρησης εξαρτάται από την ανάγκη της επιχείρησης για επαγγελματική αξιοπιστία, όπως απαιτείται από τους δανειστές ή τους επενδυτές, και τη διαθεσιμότητα των πόρων της επιχείρησης για τη διεξαγωγή μιας τέτοιας διαδικασίας (Chen & Zhang, 2019).

1.6 Επιτροπές ελέγχου και εποπτείας

Οι επιτροπές ελέγχου στο δημόσιο τομέα διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην εξασφάλιση αυξημένης αποτελεσματικότητας, ανεξαρτησίας και ακεραιότητας. Αποτελούν στήριγμα για τους εσωτερικούς ελεγκτές, διασφαλίζοντας την αποτελεσματική λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου και την υλοποίηση των προτάσεών τους. Οι επιτροπές ελέγχου έχουν ως κύριο στόχο να υποστηρίξουν το Διοικητικό Συμβούλιο στο έργο του σχετικά με τον έλεγχο των οικονομικών πληροφοριών, να προωθήσουν την αποτελεσματικότητα και την απόδοση του εσωτερικού ελέγχου, να διασφαλίσουν την τήρηση του κώδικα δεοντολογίας και να εποπτεύουν τον εξωτερικό έλεγχο. (Elizabeth et al 2018).

Οι βέλτιστες πρακτικές της επιτροπής αναφέρονται στη εφαρμογή της νομοθεσίας, στην προσπάθεια αξιολόγησης της αποτελεσματικής λειτουργίας του οργανισμού συμπεριλαμβανομένου του εσωτερικού ελέγχου, την καταγραφή αναφορών και την υποβολή προτάσεων που αφορούν τις αδυναμίες που μπορεί να παρουσιάσει ο οργανισμός καθώς και την πρόταση μέτρων για επίλυση των αδυναμιών που έχουν

εμφανιστεί. Επίσης η επιτροπή έχει την υποχρέωση να υποβάλλει κάθε χρόνο μία έκθεση μέσα από την οποία λογοδοτεί στον οργανισμό για τα πεπραγμένα της προηγούμενης χρονιάς μία ακόμα αρμοδιότητα είναι η προσπάθεια να διευκολύνει τη συνεργασία και την επικοινωνία με τους ελεγκτές και να ελέγχει την πιθανότητα σύγκρουσης συμφερόντων εντός του οργανισμού. Η παρακολούθηση των καταγγελιών είναι μία σημαντική πρακτική της επιτροπής ενώ σημαντική είναι και η προσπάθεια επίτευξης ενός ανώτερου επιπέδου αξιοπιστίας και διαφάνειας στο δημόσιο τομέα (Narcisa et al 2015).

1.7 Ισχυρός κώδικας δεοντολογίας

Ο ισχυρός κώδικας δεοντολογίας του ACFE (Association of Certified Fraud Examiners) είναι ένα σύνολο αρχών και κανόνων που ορίζουν τον στόχο και τις αρχές της επαγγελματικής συμπεριφοράς των εξεταστών απάτης. Ο κώδικας αυτός περιλαμβάνει αρχές, όπως την ειλικρίνεια καθώς οι εξεταστές απάτης πρέπει να είναι ειλικρινείς και αμετάκλητοι στις δηλώσεις τους και στον τρόπο με τον οποίο διεξάγουν το έργο τους. Περιλαμβάνει ακόμα την αντικειμενικότητα που ορίζει στους εξεταστές να διατηρούνται άμεμπτοι και να μην επηρεάζονται από προκαταλήψεις ή συναισθήματα στη διάρκεια της εργασίας τους καθώς και την εχεμύθεια, η διατήρηση της οποίας συμβάλλει καθοριστικά στην μη διαφυγή απόρρητων πληροφοριών σχετικά με το περιβάλλον όπου εργάζονται. Έπειτα την αρχή του επαγγελματικού σεβασμού, ο οποίος απαιτείται από τους εξεταστές απάτης απέναντι στους πελάτες και στους ανθρώπους με τους οποίους εργάζονται καθώς και την αρχή της διαφάνειας. Οι εξεταστές πρέπει να διατηρούν διαφάνεια στις δραστηριότητές τους και να παρέχουν στους πελάτες τους ακριβείς πληροφορίες για την περίπτωση και τις εργασίες που έχουν διενεργηθεί. Ο κώδικας δεοντολογίας του ACFE εγγυάται την επαγγελματική αξιοπιστία, τις αρχές και τις αξίες των εξεταστών απάτης, καθώς και τη διαφάνεια και την αντικειμενικότητά τους στις δραστηριότητές τους. Είναι ένας καθοδηγητικός παράγοντας για τους επαγγελματίες για να διατηρήσουν την επαφή τους με τις αξίες και τους στόχους του επαγγέλματός τους και να βελτιώνουν συνεχώς τις δεξιότητές τους ως εξεταστές απάτης (Narcisa et al 2015).

Ο κώδικας δεοντολογίας πρέπει να περιλαμβάνει πολιτικές που αφορούν τις εξής πτυχές:

Προσδοκίες συμπεριφοράς: Ο κώδικας πρέπει να καθορίζει σαφείς προσδοκίες συμπεριφοράς για τους επαγγελματίες, όπως ειλικρίνεια, αντικειμενικότητα, διαφάνεια και σεβασμό προς τους πελάτες, συναδέλφους και άλλους εμπλεκόμενους.

Ενημέρωση και εκπαίδευση: Ο κώδικας πρέπει να διασφαλίζει ότι οι επαγγελματίες είναι ενημερωμένοι για τις πολιτικές τους και τις δεοντολογικές αρχές και ότι λαμβάνουν την κατάλληλη εκπαίδευση για να τις ακολουθήσουν.

Εποπτεία και επίβλεψη: Ο κώδικας πρέπει να προβλέπει ένα σύστημα εποπτείας και επίβλεψης προκειμένου να διασφαλίζει ότι οι επαγγελματίες συμμορφώνονται με τις δεοντολογικές αρχές. Αυτό μπορεί να γίνει μέσω επιθεωρήσεων, αναφορών και άλλων μέτρων.

Κυρώσεις: Ο κώδικας πρέπει να ορίζει επίσης τις κυρώσεις για τη μη συμμόρφωση με τις δεοντολογικές αρχές. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει αφαίρεση του πιστοποιητικού, αποβολή από κατατάξεις επαγγελματικών οργανισμών ή καταγγελία στους αντίστοιχους νομικούς φορείς.

Αναφορά καταγγελιών και επικοινωνία: Τέλος, ο κώδικας πρέπει να καθορίζει πώς οι επαγγελματίες πρέπει να αναφέρουν οποιεσδήποτε παραβιάσεις και ποιος είναι ο μηχανισμός για τη λήψη ανάλογων μέτρων. Επιπλέον, πρέπει να περιγράφει το σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης αυτής της διαδικασίας (DeLaurell & Burbage, 2014).

Κεφάλαιο 2^ο

Τα μέρη του ελέγχου

2.1 Ο ρόλος της διοίκησης

Ο ρόλος της διοίκησης στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων είναι ζωτικής σημασίας για την αξιοπιστία και τη διαφάνεια της εταιρείας. Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τη διασφάλιση ότι οι οικονομικές καταστάσεις είναι ακριβείς και αξιόπιστες και ότι παρέχουν στην αγορά πληροφορίες που είναι απαραίτητες για τη λήψη αποφάσεων. Διασφαλίζει ότι η εταιρεία διαθέτει αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικού ελέγχου και να καθοδηγεί τους ελεγκτές τους σε θέματα οικονομικής αναφοράς. Αυτό περιλαμβάνει την ανάλυση της καταλληλότητας του συστήματος ελέγχου και την παροχή κατάλληλων πόρων για την προστασία της ακρίβειας των οικονομικών καταστάσεων. Επιπλέον, η διοίκηση συνεργάζεται με τους ελεγκτές για να διευκολύνει τη διενέργεια της επιθεώρησης των οικονομικών καταστάσεων και παρέχει την πρόσβαση των ελεγκτών σε όλες τις απαραίτητες πληροφορίες και να απαντά σε όλες τις ερωτήσεις που μπορεί να έχουν. Τέλος λαμβάνει σοβαρά υπόψη τις συστάσεις που δίνονται από τους ελεγκτές και επίσης τα κατάλληλα μέτρα για να βελτιώσει τα συστήματα ελέγχου και την αξιοπιστία των οικονομικών καταστάσεων. Συνολικά, η διοίκηση πρέπει να επιδεικνύει δέσμευση και διαφάνεια στη διαδικασία ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων, προκειμένου να είναι απολύτως σίγουρη ότι οι εταιρείες είναι αξιόπιστες και ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της αγοράς και των καταναλωτών (Chen & Zhang, 2019).

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων μιας επιχείρησης. Αυτό σημαίνει ότι επιτυγχάνει έναν ακριβή και αξιόπιστο λογιστικό και οικονομικό λογαριασμό των δραστηριοτήτων της εταιρείας. Η διοίκηση εκτελεί αρκετές λειτουργίες που συνδέονται με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων, όπως η επιλογή του λογιστή, η επαλήθευση των δελτίων που εκπονούνται από τον εκπρόσωπο λογιστικής εταιρείας, η παρακολούθηση της οικονομικής κατάστασης, η διαχείριση χρηματοοικονομικής πολιτικής και η παροχή εκθέσεων σχετικά με τα οικονομικά αποτελέσματα της επιχείρησης και τις δαπάνες της σε συγκεκριμένους τομείς (Παπασπύρου, 2016).

Η διοίκηση είναι επιφορτισμένη ώστε να λαμβάνει γνώση σχετικά με τη διαχείριση των οικονομικών πόρων και την κατάσταση στην οποία βρίσκεται η επιχείρηση. Η σωστή διαχείριση των οικονομικών πόρων είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία μιας επιχείρησης, καθώς επηρεάζει την οικονομική απόδοση και την ανταγωνιστικότητά της. Επιπλέον, η διοίκηση οφείλει να λαμβάνει υπόψη της διάφορους παράγοντες που επηρεάζουν την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης, όπως οικονομικές τάσεις, εξωτερικοί παράγοντες και αλλαγές στην αγορά. Η διοίκηση πρέπει να είναι ικανή να προβλέψει τις επιπτώσεις αυτών των παραγόντων και να προσαρμόζει τη χρηματοοικονομική πολιτική της ανάλογα. Τέλος, η διοίκηση πρέπει να εξασφαλίζει ότι η επιχείρηση λειτουργεί σύμφωνα με τους νόμους, τους κανονισμούς και τις πολιτικές επιχειρηματικής δεοντολογίας. Αυτό ενισχύει τη φήμη και την εικόνα της επιχείρησης και βοηθάει στην αποφυγή νομικών προβλημάτων που μπορούν να έχουν σοβαρές επιπτώσεις στην επιχείρηση (DeLaurell & Burbage, 2014).

2.2 Ρόλος του εσωτερικού ελέγχου

Ο εσωτερικός έλεγχος αποτελεί σημαντικό μέσο για τη διασφάλιση της αξιοπιστίας και ακριβούς καταγραφής των οικονομικών καταστάσεων μιας επιχείρησης. Το κύριο έργο του εσωτερικού ελέγχου είναι η αξιολόγηση και η παρακολούθηση των εσωτερικών διαδικασιών και συστημάτων ελέγχου και επιβολής των προτύπων και διαδικασιών λειτουργίας της επιχείρησης. Οι βασικές λειτουργίες του εσωτερικού ελέγχου που αφορούν τις οικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης είναι οι εξής:

Αξιολόγηση του εσωτερικού ελέγχου: Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει την ανάλυση και αξιολόγηση των εσωτερικών ελέγχων και συστημάτων ελέγχου για τη διασφάλιση της ακρίβειας των οικονομικών καταστάσεων.

Παρακολούθηση της διαχείρισης κινδύνων: Η διαχείριση των κινδύνων περιλαμβάνει την παρακολούθηση των πιθανών κινδύνων που μπορεί να επηρεάσουν τη λειτουργία της επιχείρησης και την ανάδειξη των αναγκαίων δράσεων γι' αυτά.

Έλεγχος του αποθεματικού: Ο έλεγχος του αποθεματικού περιλαμβάνει τον έλεγχο του συστήματος διαχείρισης πολλαπλών αναγκών, των αποθεματικών και των ορθών διαδικασιών καταγραφής εντός της εταιρείας.

Επαλήθευση της ακρίβειας των δικαιωμάτων: Ο έλεγχος της ακρίβειας των δικαιωμάτων περιλαμβάνει τον έλεγχο των αναφορών δικαιωμάτων, των δικαιωμάτων παραγωγής, των όρων συναλλαγών και των κανόνων πρόσβασης στις διάφορες υπηρεσίες.

Έλεγχος των γενικών λογαριασμών: Η διαχείριση των γενικών λογαριασμών περιλαμβάνει τον έλεγχο των ταμειακών εξόδων, των καταχωρισμένων εσόδων και εξόδων, καθώς και των ορθών διαδικασιών για την καταγραφή τους (Chen, & Zhang, 2019).

Ο εσωτερικός έλεγχος παρέχει στη διοίκηση μια καλή εικόνα της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης, καθώς και επαρκή ενημέρωση σχετικά με τυχόν αδυναμίες ή προβλήματα στα εσωτερικά συστήματα ελέγχου. Επιπλέον, συμβάλλει στην πρόληψη απάτης και καταχρήσεων, καθώς καταγράφει τις συστηματικές τυχόν παραβιάσεις που αφορούν τα εσωτερικά συστήματα ελέγχου. Με βάση τα παραπάνω ως εσωτερικός έλεγχος δύναται να προστατέψει και να διασφαλίσει την επιχείρηση ενώ ταυτόχρονα μπορεί να προσδώσει μία ουσιαστική συνέχεια στις δραστηριότητες της. Είναι προφανές ότι για την αποτελεσματική χρήση του ελέγχου πρέπει, να υπάρχει μια σφαιρική και υπεύθυνη προσέγγιση από την διοίκηση της επιχείρησης, οικοδομώντας έτσι ένα αποτελεσματικό σύστημα ελέγχου και επικοινωνίας μεταξύ των διαφόρων τμημάτων και αρχών. Συνολικά, ο εσωτερικός έλεγχος αποτελεί ένα πολύτιμο μέσο για τη περιφρούρηση της ακριβούς και αξιόπιστης καταγραφής των οικονομικών καταστάσεων μιας επιχείρησης (OLAF, 2018).

Ο εσωτερικός έλεγχος του δημόσιου τομέα είναι επηρεασμένος από διάφορους παράγοντες, όπως το σύστημα οργάνωσης της οντότητας ή του οργανισμού, οι μέθοδοι διοίκησης προσωπικού, οι διατάξεις και επιταγές νόμων, το σύστημα εσωτερικού ελέγχου, οι μέθοδοι μεταβίβασης ευθύνης και η φιλοσοφία των μελών της διοίκησης. Οι παράγοντες αυτοί διαμορφώνουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο πραγματοποιείται ο έλεγχος και επηρεάζουν την αποτελεσματικότητά του. Είναι σημαντικό να λαμβάνονται υπόψη όλοι οι παράγοντες αυτοί στο πλαίσιο της διαχείρισης του δημοσίου τομέα και του εσωτερικού ελέγχου του (Παπασπύρου, 2016).

2.3 Ο ρόλος της επιτροπής ελέγχου

Η επιτροπή ελέγχου είναι μια ομάδα ατόμων που συγκεντρώνονται για να ελέγξουν τις οικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης. Η επιτροπή αυτή είναι απαραίτητη για την επίτευξη διαφάνειας και αξιοπιστίας στις οικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης. Η επιτροπή ελέγχου είναι υπεύθυνη για τη διενέργεια της ετήσιας ανεξάρτητης επαλήθευσης των οικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης και την σύνταξη ενός επίσημου αναφορικού σχετικά με τα ευρήματά της. Αυτό που κάνει είναι να διασφαλίζει ότι οι οικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης είναι ακριβείς, αξιόπιστες και πλήρεις. Η επιτροπή λαμβάνει υπόψη της τους λογαριασμούς της εταιρείας, τις εγγραφές των δαπανών και τους πιστωτές της εταιρείας. Σκοπός της είναι να διασφαλίζει ότι οι οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας αντικατοπτρίζουν σωστά την κατάσταση των οικονομικών της δραστηριοτήτων. Συνολικά, η επιτροπή ελέγχου έχει ως στόχο την προστασία των συμφερόντων των επενδυτών, των πιστωτών και του κοινού γενικότερα. Η παρουσία μιας αποτελεσματικής επιτροπής είναι θεμελιώδης για την εξασφάλιση της επιτυχίας μιας επιχείρησης, καθώς δίνει στους επενδυτές και τους πιστωτές την αυτοπεποίθηση ότι η εταιρεία λειτουργεί με διαφάνεια και αξιοπιστία (Chen & Zhang, 2019).

Η επιτροπή ελέγχου συνήθως αποτελείται από εσωτερικά και εξωτερικά μέλη. Τα εσωτερικά μέλη συνήθως είναι υπάλληλοι της επιχείρησης, ενώ τα εξωτερικά μέλη είναι ανεξάρτητοι επαγγελματίες, όπως ελεγκτές, λογιστές και δικηγόροι. Οι εξωτερικοί ελεγκτές είναι συνήθως πιο αξιόπιστοι και αντικειμενικοί, και επομένως μπορούν να παρέχουν μια πιο ακριβή και αμερόληπτη αναφορά. Η επιτροπή ελέγχου συνήθως συναντάται ανά τακτά χρονικά διαστήματα, συνήθως μια φορά το χρόνο, για να ελέγξει τις οικονομικές καταστάσεις της επιχείρησης. Σε αυτήν τη συνάντηση, ελέγχουν την κατάσταση των οικονομικών δραστηριοτήτων της επιχείρησης, τις ενέργειες που αναλαμβάνει η εταιρεία και αξιολογούν τη συμμόρφωσή της με τους νόμους και τους κανονισμούς. Τέλος, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η επιτροπή ελέγχου δεν έχει εξουσία να λαμβάνει αποφάσεις για την εταιρεία παρά μόνο μπορεί να συστήνει βελτιώσεις στις διαδικασίες λογιστικής και στις οικονομικές διαδικασίες της επιχείρησης. Όμως, οι παρατηρήσεις της επιτροπής ελέγχου είναι συνήθως πολύ

σημαντικές και πολύτιμες για την επιχείρηση, καθώς βοηθούν στη βελτίωση του ελέγχου των οικονομικών δραστηριοτήτων της εταιρείας (Παπασπύρου, 2016).

Η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου και Ελέγχου Εσωτερικών Υποθέσεων έχει ως επιχειρησιακούς στόχους τους εξής: α. Βελτίωση της λειτουργίας των υπηρεσιών του ΕΦΚΑ μέσω του σχεδιασμού, της καθοδήγησης και της αξιολόγησης του έργου του εσωτερικού ελέγχου. β. Διαμόρφωση και διαρκής βελτίωση της μεθοδολογίας και των εργαλείων του εσωτερικού ελέγχου. γ. Καθοδήγηση των υπηρεσιών του ΕΦΚΑ για την ενσωμάτωση κατάλληλων μηχανισμών ενδογενούς ελέγχου στις λειτουργίες και τις διαδικασίες τους. δ. Άμεση και αποτελεσματική διερεύνηση και αντιμετώπιση υποθέσεων διαφθοράς. ε. Διασφάλιση της νομιμότητας εκ μέρους των υπαλλήλων του ΕΦΚΑ. στ. Υποστήριξη του Διοικητή και των Υποδιοικητών στον έλεγχο και αντιμετώπιση εσωτερικών υποθέσεων που επηρεάζουν το δημόσιο συμφέρον. Η Διεύθυνση αυτή αποτελείται από διάφορα Τμήματα, συγκεκριμένα: α. Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης β. Τμήμα Σχεδιασμού, Υποστήριξης και Αξιολόγησης Ελέγχων γ. Τμήμα Εσωτερικών Ελέγχων δ. Τμήμα Ελέγχου Εσωτερικών Υποθέσεων ε. Τμήμα Ελέγχων Βορείου Ελλάδος με έδρα τη Θεσσαλονίκη (Π.Δ.8/2019)

2.4 Ο ρόλος του ανεξάρτητου ελεγκτή

Ο ανεξάρτητος ελεγκτής έχει αξιόπιστο και ανεξάρτητο ρόλο στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων μιας εταιρείας. Είναι υπεύθυνος για τη διενέργεια ενός πλήρους και αμερόληπτου ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων μιας εταιρείας. Η ευθύνη του ανεξάρτητου ελεγκτή περιλαμβάνει την επιβεβαίωση της ακρίβειας των οικονομικών καταστάσεων μιας εταιρείας και τη διαπίστωση ότι αυτές συμμορφώνονται με τους λογιστικούς κανονισμούς και τους νόμους που ισχύουν. Επιπλέον, ο ανεξάρτητος ελεγκτής επιβεβαιώνει ότι οι οικονομικές καταστάσεις δεν παρουσιάζουν σημαντικά σφάλματα ή παραλείψεις. Επίσης εξετάζει τις εσωτερικές διαδικασίες της εταιρείας που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των οικονομικών καταστάσεων, καθώς και τον έλεγχο της αξιοπιστίας των παραδοσιακών εσωτερικών ελέγχων (π.χ. η διαχείριση των κερδών). Αναλόγως με το μέγεθος και την πολυπλοκότητα της εταιρείας, μπορεί επίσης να προτείνει βελτιώσεις στις διαδικασίες ελέγχου και στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου της εταιρείας, προκειμένου να

διασφαλιστεί η σωστή λειτουργία της επιχείρησης. Η ευθύνη του ανεξάρτητου ελεγκτή είναι μεγάλη και απαιτεί επαγγελματική δεοντολογία και υπευθυνότητα. Ο ανεξάρτητος ελεγκτής διατηρεί αμερόληπτη θέση και δεν πρέπει να επηρεάζεται με κανέναν τρόπο, ούτε από την εταιρεία που ελέγχει ούτε από άλλα συμφέροντα. Ορίζεται ως μια εξωτερική οντότητα που πραγματοποιεί ανεξάρτητη αξιολόγηση της ακρίβειας και της εγκυρότητας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μιας εταιρίας(Παπασπύρου, 2016).

Η διαδικασία του ανεξάρτητου ελέγχου περιλαμβάνει τη συλλογή και ανάλυση αριθμητικών και μηχανογραφημένων δεδομένων, την εκτίμηση και αξιολόγηση των εσωτερικών ελέγχων και διαδικασιών της εταιρίας, την αξιολόγηση της αναγκαιότητας και την αναγνώριση των χρηματοοικονομικών κινδύνων και τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τους λογιστικούς κανονισμούς και πρακτικές. Μετά την ανάλυση και την αξιολόγηση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, ο ανεξάρτητος ελεγκτής εκδίδει μία έκθεση ελέγχου, η οποία περιλαμβάνει μια δήλωση για το αν οι καταστάσεις είναι ακριβείς και έγκυρες. Ο ανεξάρτητος ελεγκτής διαθέτει την ανεξαρτησία και την επαγγελματική κατάρτιση για να παράσχει αξιόπιστες πληροφορίες και να εξασφαλίσει ότι οι επενδυτές και οι άλλοι ενδιαφερόμενοι μπορούν να βασίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις μιας επιχειρηματικής οντότητας. Πραγματοποιείται αξιολόγηση της ακρίβειας και της εγκυρότητας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μιας εταιρίας. Αυτό περιλαμβάνει τη συλλογή και ανάλυση αριθμητικών και μηχανογραφημένων δεδομένων, την αξιολόγηση των εσωτερικών ελέγχων και διαδικασιών της εταιρίας, την αναγνώριση χρηματοοικονομικών κινδύνων και τη συμμόρφωση με τους λογιστικούς κανονισμούς(OLAF, 2018).

Μετά την αξιολόγηση, παρέχονται συστάσεις για τη βελτίωση της διαχείρισης και του ελέγχου της επιχείρησης, για την ακρίβεια και εγκυρότητα των καταστάσεων, και συνιστάται αυξημένη διαφάνεια και λογοδοσία στους επενδυτές και ενδιαφερόμενους μερισματούχους. Επιπλέον, επισημαίνονται πιθανοί κίνδυνοι και αδυναμίες και παρέχονται προτάσεις για τη βελτίωση των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου. Με βάση τις συστάσεις του ελεγκτή, οι επιχειρήσεις μπορούν να εξελίξουν τις διαδικασίες τους και να βελτιώσουν την εικόνα τους στους επενδυτές και τους ενδιαφερόμενους(OLAF, 2018).

Οι εξωτερικοί ελεγκτές εξετάζουν την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου μιας εταιρείας στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση με την εκτέλεση διαφόρων ελέγχων και αξιολογήσεων. Συνήθως, ξεκινούν με την αξιολόγηση του συστήματος ελέγχου που χρησιμοποιεί η εταιρεία και ελέγχουν αν αυτό λειτουργεί σωστά και αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τυχόν προβλήματα. Επιπλέον, πραγματοποιούν διάφορους ελέγχους στα δεδομένα και τις πληροφορίες που έχουν στη διάθεσή τους, προκειμένου να ελέγξουν αν αυτά είναι ακριβή και σωστά καταχωρημένα. Αν ανακαλύψουν προβλήματα, θα προτείνουν διάφορα μέτρα βελτίωσης που η εταιρεία θα πρέπει να λάβει. Επίσης εφαρμόζουν διάφορες ηθικές και νομικές αρχές κατά τη διάρκεια του ελέγχου, προκειμένου να διασφαλίσουν τη συμμόρφωση της εταιρείας με τους κανονισμούς και τις πρακτικές που διέπουν τον τομέα της χρηματοοικονομικής αναφοράς και τον εσωτερικό έλεγχο. Τέλος, εξετάζουν την πρόσβαση στις χρηματοοικονομικές πληροφορίες και την ασφάλεια των συστημάτων που χρησιμοποιούνται για την αποθήκευση και τη διατήρηση αυτών των πληροφοριών(OLAF, 2018).

Επιπροσθέτως οι εξωτερικοί ελεγκτές εξετάζουν πέρα από την πρόσβαση στις χρηματοοικονομικές πληροφορίες και την ασφάλεια των συστημάτων που χρησιμοποιούνται για την αποθήκευση και τη διατήρηση αυτών των πληροφοριών. Ταυτόχρονα, ελέγχουν τη συνοχή και τη συνεπιστροφή των δεδομένων που εμφανίζονται στις χρηματοοικονομικές αναφορές της εταιρείας, όπως οι ισολογισμοί και οι λογαριασμοί του κέρδους και των απωλειών. Επικεντρώνονται στην αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου της εταιρείας για τη θεμελίωση της συμμόρφωσής της με τους κανονισμούς καθώς και την αποτελεσματική λειτουργία της εταιρείας στο σύνολό της (Τσακλάγκανος, 1993). Οι ελεγκτές αναλύουν τις διαδικασίες και τους ελέγχους που έχουν θεσπισθεί από την εταιρεία για τη διασφάλιση της ακρίβειας και τη συνέπεια της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, και αξιολογούν την αποτελεσματικότητά τους. Στη συνέχεια, εκπονούν έκθεση που περιγράφει τα ευρήματα τους και τις συστάσεις τους για βελτιώσεις, εάν κριθεί απαραίτητο. Αυτό βοηθάει την εταιρεία να ενισχύσει τους ελέγχους της και να βελτιώσει την ποιότητα των χρηματοοικονομικών της αναφορών(Παπασπύρου, 2016).

Οι εξωτερικοί ελεγκτές μπορούν να παρέχουν μια υψηλής βαθμολογίας ασφάλεια ως προς την ακρίβεια και την ακεραιότητα της χρηματοοικονομικής αναφοράς μιας

εταιρείας μέσω του ελέγχου, ωστόσο δεν μπορούν να παράσχουν απόλυτη διασφάλιση. Ο λόγος είναι ότι οι εξωτερικοί ελεγκτές μπορούν να βασίζονται σε δεδομένα που παρέχονται από την εταιρεία ή τρίτους, και δεν μπορούν να ελέγξουν κάθε μικρό νούμερο ή λεπτομέρεια που αναφέρεται στη χρηματοοικονομική αναφορά της εταιρείας. Επίσης, μπορεί να μην διαθέτουν την πλήρη επιστημονική ή τεχνική κατάρτιση σε όλα τα θέματα και τους τομείς που καλύπτονται στη χρηματοοικονομική αναφορά της εταιρείας, όπως και τον απόλυτο έλεγχο, καθώς πάντα υπάρχει πιθανότητα ανθρώπινου λάθους ή απάτης. Αυτό σημαίνει ότι η χρηματοοικονομική αναφορά μιας εταιρείας πρέπει να είναι αντικείμενο συνεχούς ελέγχου και αναθεώρησης από τους εσωτερικούς ελεγκτές και τους διαχειριστές της εταιρείας, ώστε να διαφυλάσσεται η ακεραιότητα και η ακρίβεια των δημοσιευμένων πληροφοριών (Φίλος, 1985).

Κεφάλαιο 3

Ο εσωτερικός έλεγχος στο Δημόσιο Τομέα και στον ΕΦΚΑ

3.1 Στόχοι και αρμοδιότητες του e-ΕΦΚΑ

Ο ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικών Ασφαλίσεων (e-ΕΦΚΑ) είναι μια πλατφόρμα διαχείρισης της ασφάλισης όλων των εργαζομένων αυτοαπασχολούμενων και μισθωτών στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα στην Ελλάδα. Στόχος του e-ΕΦΚΑ είναι να εξασφαλίσει την αποτελεσματική διαχείριση των ασφαλιστικών στοιχείων των εργαζομένων, να παρέχει ενημέρωση στους ενδιαφερόμενους και να αυξήσει την διαφάνεια στον τρόπο λειτουργίας του Ταμείου. Οι αρμοδιότητες του e-ΕΦΚΑ περιλαμβάνουν τη διαχείριση των ασφαλιστικών στοιχείων των εργαζομένων, την χορήγηση συνταξιοδοτικών παροχών, τη διεκπεραίωση αιτήσεων ασφάλισης, την ανάπτυξη και λειτουργία της ηλεκτρονικής πλατφόρμας, καθώς και τη διατήρηση και ενημέρωση του εθνικού αρχείου ασφαλισμένων. Επιπλέον, το e-ΕΦΚΑ εκτελεί διάφορες λειτουργίες σχετικά με τις ασφαλιστικές εισφορές των εργοδοτών, συμπεριλαμβανομένων των υψηλών εισφορών για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων και των συνταξιοδοτικών παροχών. Συνολικά, το e-ΕΦΚΑ είναι υπεύθυνο για την εξεύρεση των ενδεδειγμένων μέσων για την αποτελεσματική διαχείριση των ασφαλιστικών στοιχείων και της ασφάλισης των εργαζομένων και να παρέχει ένα αξιόπιστο και αποτελεσματικό σύστημα για τις εργασίες αυτές (Παπασπύρου, 2016).

Ο ΕΦΚΑ έχει θέσει σαν βασικούς στόχους και αρμοδιότητες την παροχή συνταξιοδοτικών παροχών, αναπηρικών παροχών, ασθενειακών παροχών, παροχών για ανεργία και άλλων κοινωνικών παροχών. Ταυτόχρονα είναι υπεύθυνος για την είσπραξη των ασφαλιστικών εισφορών από τους εργοδότες και τους ασφαλισμένους. και διαχειρίζεται τα ασφαλιστικά δικαιώματα, περιλαμβανομένου του υπολογισμού και της καταβολής συντάξεων και άλλων παροχών κοινωνικής ασφάλισης στους δικαιούχους. Τέλος, παρέχει πληροφορίες, καθοδήγηση και συμβουλές στους ασφαλισμένους και τους εργοδότες σχετικά με τα ασφαλιστικά τους δικαιώματα και

υποχρεώσεις και διενεργεί ελέγχους και επιθεωρήσεις για την εξασφάλιση της ορθής εφαρμογής της νομοθεσίας για την κοινωνική ασφάλιση (Καινούργιος & Χρυσανθόπουλος, 2022).

Οι στόχοι του e-ΕΦΚΑ είναι η βελτίωση της εξυπηρέτησης των πολιτών, η διευκόλυνση της διαδικτυακής πρόσβασης στις υπηρεσίες του ΕΦΚΑ, η μείωση του ανθρώπινου δυναμικού που απαιτείται για την παροχή των υπηρεσιών και η διασφάλιση της ασφάλειας και προστασίας των δεδομένων των ασφαλισμένων και συνταξιούχων. Επιπλέον, οι υπηρεσίες του e-ΕΦΚΑ προσφέρουν τη δυνατότητα στους ασφαλισμένους και συνταξιούχους να έχουν επίγνωση των καταστάσεων των ασφαλιστικών τους δικαιωμάτων, να διεκπεραιώνουν τα αιτήματά τους ταχέως και αποτελεσματικά και να εξοικονομούν χρόνο και κόπο που αφορά την παραδοσιακή επίσκεψη στα γραφεία του ΕΦΚΑ. Τέλος, ο e-ΕΦΚΑ επιτρέπει τη βελτίωση της διακυβέρνησης και της διαχείρισης των δεδομένων από τον ΕΦΚΑ, καθώς επιτρέπει την παρακολούθηση της κατάστασης των ασφαλιστικών δικαιωμάτων των πολιτών και την αξιολόγηση των επιδόσεών τους με βάση τις υπηρεσίες και εφαρμογές που παρέχονται μέσω του e-ΕΦΚΑ (Παπασπύρου, 2016).

3.2 Νομοθετικό πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου στο Δημόσιο τομέα

Ο εσωτερικός έλεγχος στη δημόσια διοίκηση είναι μία σημαντική διαδικασία που βοηθά τη δημόσια διοίκηση να ελέγχει τη διαχείριση των δημοσίων πόρων και να βελτιώνει τις διαδικασίες της. Οι εσωτερικοί ελεγκτές ελέγχουν τους λογαριασμούς και τα αρχεία της δημόσιας διοίκησης, ελέγχουν αν οι διαδικασίες είναι αποτελεσματικές και αποδοτικές, και αναλαμβάνουν τη διεξαγωγή εσωτερικού ελέγχου για την αποτροπή απάτης και συνεργό τους για τη βελτίωση της λειτουργίας της διοίκησης. Στη δημόσια διοίκηση, η επιτυχής διεξαγωγή του εσωτερικού ελέγχου μπορεί να οδηγήσει σε μείωση των εσόδων και δαπανών, βελτίωση του επιπέδου των υπηρεσιών που παρέχονται και στην αύξηση της εμπιστοσύνης του κοινού στη διοίκηση (OLAF, 2018).

Στόχος του εσωτερικού ελέγχου στην δημόσια διοίκηση είναι να βοηθήσει στη διασφάλιση της ορθής διαχείρισης των δημοσίων πόρων και της αποτελεσματικής λειτουργίας της διοίκησης. Οι ελεγκτές πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι διαδικασίες είναι συμμορφωμένες με τους κανονισμούς και τους νόμους της χώρας, να βρουν

τυχόν σημαντικά λάθη ή αδυναμίες και να καταγράψουν οποιοδήποτε παράπτωμα ή πιθανή παράβαση. Οι ελεγκτές επίσης συνήθως συνιστούν πρακτικές και αλλαγές που μπορούν να βοηθήσουν στη βελτίωση της λειτουργίας της διοίκησης και να οδηγήσουν σε αποτελεσματικότερη χρήση των δημόσιων πόρων. Επιπλέον, ο εσωτερικός έλεγχος μειώνει τον κίνδυνο απάτης και τους εσωτερικά προκαθορισμένους κινδύνους, βελτιώνοντας τη διακυβέρνηση και την υπευθυνότητα στη διαχείριση των πόρων. Για να πραγματοποιηθεί επιτυχημένος εσωτερικός έλεγχος, χρειάζεται η ικανότητα και η εμπειρία των ελεγκτών, η κατάλληλη τεχνολογική υποδομή και η πολιτική υποστήριξη από τα αρμόδια όργανα. Η διεργασία του εσωτερικού ελέγχου στη δημόσια διοίκηση είναι σημαντική για τη διατήρηση της δημόσιας εμπιστοσύνης και την καλύτερη χρήση των δημόσιων πόρων (Τμήμα Α Εσωτερικού Ελέγχου, 2017).

Το Νομοθετικό πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου στο Δημόσιο τομέα αναφέρεται στο σύνολο των νόμων, κανονισμών και οδηγιών που διέπουν τις διαδικασίες και τα διαδικαστικά βήματα για τον εσωτερικό έλεγχο στον Δημόσιο τομέα. Στο πλαίσιο αυτό, ο κύριος στόχος είναι η διασφάλιση της καλής και αποδοτικής χρήσης των πόρων του δημοσίου. Το Νομοθετικό πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου στο Δημόσιο τομέα περιλαμβάνει μια σειρά από νόμους και κανονισμούς, όπως ο νόμος για τον εσωτερικό έλεγχο του Δημοσίου, η οδηγία για τη δημόσια διαχείριση και οικονομικός έλεγχος, ο νόμος για τη δημοσιονομική διαχείριση και ελεγκτική διαδικασία, και οι κανονισμοί για τη δημοσιονομική εκτέλεση, την καταγραφή και την αναφορά των δαπανών. Συνολικά, το Νομοθετικό πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου στο Δημόσιο τομέα αποτελεί ένα κομβικό στοιχείο για την αποτελεσματική λειτουργία του Δημοσίου τομέα και τη διασφάλιση της διαφάνειας, της ακεραιότητας και της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών (Μυλωνάς, 2012).

Ο εσωτερικός έλεγχος βασίζεται στο Νομοθετικό πλαίσιο και υποστηρίζει την εφαρμογή των νόμων και κανονισμών, καθώς και τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας και της αξιοπιστίας των λειτουργιών του Δημοσίου τομέα. Η ύπαρξη εσωτερικού ελέγχου συνδράμει στη βελτίωση της οργάνωσης, των διαδικασιών και της διαχείρισης των πόρων, και επιτρέπει την ανίχνευση και πρόληψη των παραβιάσεων και των ατασθαλιών στις διαδικασίες και τις δαπάνες του Δημοσίου τομέα. Στο Νομοθετικό πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου στο Δημόσιο τομέα συμπεριλαμβάνονται επίσης διατάξεις για τους εσωτερικούς ελεγκτές οι οποίοι

καθορίζουν τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες τους, καθώς και τις ελάχιστες απαιτήσεις για την εκπαίδευση και κατάρτισή τους. Τέλος, στο Νομοθετικό πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου συνήθως περιγράφονται και οι διαδικασίες για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του εσωτερικού ελέγχου και της απόδοσης του Δημόσιου τομέα.

Αναλυτικότερα, η προσπάθεια να θεσπιστεί ο εσωτερικός έλεγχος στην Ελλάδα ξεκίνησε με την απόφαση 5/204/14-11-2000 που εκδόθηκε από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Σύμφωνα με αυτήν την απόφαση, ορίζεται ότι κάθε εταιρεία που είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αξιών της Αθήνας πρέπει να έχει ένα τμήμα εσωτερικού ελέγχου για την παρακολούθηση της λειτουργίας της εταιρείας και την έγγραφη ενημέρωση του Διοικητικού Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού εσωτερικής λειτουργίας της εταιρείας. Ο εσωτερικός έλεγχος έγινε υποχρεωτικός για όλες τις εισηγμένες εταιρείες με τον νόμο 3016/2002, που εκδόθηκε το 2002. Αυτός ο νόμος αναγνώριζε τη σημασία του εσωτερικού ελέγχου και απαίτησε από τις εισηγμένες εταιρείες να διαθέτουν υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου με εσωτερικούς ελεγκτές που διορίζονταν από το Διοικητικό Συμβούλιο (Ζωιτσάς, 2017).

Ο νόμος Ν.3429/2005, που εκδόθηκε το 2005, προβλέπει την υποχρέωση όλων των Δημοσίων Επιχειρήσεων Κοινής Ωφέλειας (ΔΕΚΟ) να οργανώνουν μια υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου και να ενημερώνουν γραπτώς το Διοικητικό Συμβούλιο και τη γενική συνέλευση των μετόχων σχετικά με τις ελέγχους που διενεργούνται. Αυτή η υποχρέωση πρέπει να εκπληρώνεται τριμηνιαία. Ο νόμος Ν.3492/2006, που εκδόθηκε το 2006, περιλαμβάνει τον ορισμό του εσωτερικού ελέγχου, της μονάδας εσωτερικού ελέγχου και του συστήματος εσωτερικού ελέγχου. Επιπλέον, προβλέπει τη δημιουργία Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου σε όλα τα Υπουργεία και τις Περιφέρειες της Ελλάδας, καθώς και σε φορείς που εποπτεύονται από αυτά. Ο νόμος Ν.3871/2010, που εκδόθηκε το 2010, προβλέπει τη διεξαγωγή εσωτερικού ελέγχου σε όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης από τις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου που συστήνονται. Ο πιο πρόσφατος νόμος είναι ο Ν.4795/2021, που εκδόθηκε το 2021, και οργανώνει το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου του Δημόσιου Τομέα. Αυτός ο νόμος περιλαμβάνει ορισμούς εννοιών που σχετίζονται με τον εσωτερικό έλεγχο και τα δομικά στοιχεία του συστήματος εσωτερικού ελέγχου. Επιπλέον, καθορίζει τη δομή του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου και τις αρμοδιότητες και ρόλους των σχετικών προσώπων. Περιλαμβάνει επίσης τον Κανονισμό Λειτουργίας και τη

Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου για τους δημόσιους φορείς, καθώς και έναν Κώδικα Δεοντολογίας για τους Εσωτερικούς Ελεγκτές. Ο σκοπός αυτού του νόμου είναι να διορθώσει προηγούμενες παραλείψεις και να βελτιώσει την εφαρμογή του εσωτερικού ελέγχου στη Δημόσια Διοίκηση (Καινούργιος & Χρυσανθόπουλος, 2022).

Ο νόμος υπ' αριθμόν 4795/2021, που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 62/Α/17-4-2021, αναφέρεται στο Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου του Δημόσιου Τομέα, τον Σύμβουλο Ακεραιότητας στη δημόσια διοίκηση και άλλες διατάξεις που αφορούν τη δημόσια διοίκηση και την τοπική αυτοδιοίκηση. Ο σκοπός αυτού του νόμου είναι να θεσπίσει ένα ενιαίο πλαίσιο ρυθμίσεων για θέματα που αφορούν το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και τη λειτουργία των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου στον δημόσιο τομέα. Επιπλέον, προβλέπεται η ίδρυση του θεσμού του Συμβούλου Ακεραιότητας στη Δημόσια Διοίκηση, με στόχο την ενίσχυση των μηχανισμών λογοδοσίας και ακεραιότητας στους φορείς του δημόσιου τομέα. Ο νόμος αυτός συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων των φορέων του δημόσιου τομέα βάσει των αρχών της καλής διακυβέρνησης και της χρηστής διοίκησης. Προσανατολίζεται προς την εφαρμογή διεθνών ελεγκτικών προτύπων και των προβλέψεων του νόμου 4622/2019 (Α' 133), που αφορά τη διοίκηση και τον έλεγχο των φορέων του δημόσιου τομέα. Συνολικά, ο νόμος αυτός έχει ως στόχο τη βελτίωση του εσωτερικού ελέγχου, την προώθηση της ακεραιότητας και την ενίσχυση της διαφάνειας και της υπευθυνότητας στον δημόσιο τομέα (ΦΕΚ 62/Α/17-4-2021).

Τέλος, είναι σημαντικό να ενθαρρυνθεί η συνεχής βελτίωση του Νομοθετικού πλαισίου εσωτερικού ελέγχου στο Δημόσιο τομέα, λαμβάνοντας υπόψη τις εμπειρίες και τις ανάγκες των εποπτευόμενων κλάδων ή οργανισμών. Η συνεχής αναθεώρηση και τροποποίηση του Νομοθετικού πλαισίου θα επιτρέψει τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τους νόμους και τις οδηγίες, καθώς και τη βελτίωση της αξιοπιστίας των διαδικασιών (OLAF, 2018).

3.3 Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου και Ελέγχου Εσωτερικών Υποθέσεων

Η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου και Ελέγχου Εσωτερικών Υποθέσεων είναι μια οργανωτική μονάδα που υπάρχει σε πολλές επιχειρήσεις και οργανισμούς, καθώς και σε κυβερνητικούς φορείς. Ο εσωτερικός έλεγχος είναι ένα σημαντικό μέρος της λειτουργίας της επιχείρησης, καθώς βοηθά στη διασφάλιση της ακεραιότητας των διαδικασιών και των δραστηριοτήτων της επιχείρησης. Η βασική της αποστολή είναι να διασφαλίζει ότι οι διαδικασίες, οι δραστηριότητες και οι λειτουργίες του οργανισμού ή της επιχείρησης είναι συμβατές με τους εσωτερικούς κανονισμούς, τους νόμους και τις καλές πρακτικές (Παπαδοπούλου, 1996).

Κατά τη διάρκεια της λειτουργίας της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου και Ελέγχου Εσωτερικών Υποθέσεων, οι αρμοδιότητες κατανέμονται κυρίως ως εξής:

1. Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου: Το τμήμα αυτό εστιάζει στη διενέργεια εσωτερικού ελέγχου των προσωπικών και οικονομικών δραστηριοτήτων του οργανισμού και στη διεκπεραίωση των σχετικών ελέγχων.

2. Τμήμα Ελέγχου Εσωτερικών Υποθέσεων: Η αρμοδιότητα του τμήματος είναι η διενέργεια εσωτερικού ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων των δικαστικών και πειθαρχικών καταγγελιών και της εξέτασης των σχετικών αναφορών. Και τα δύο τμήματα επιδιώκουν να διασφαλίσουν την αποτελεσματική λειτουργία και τη συμμόρφωση του οργανισμού με τους κανονισμούς και τους κανονισμούς που διέπουν την εν λόγω δραστηριότητα (Αληφαντή, 2017).

Επιπλέον, η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου και Ελέγχου Εσωτερικών Υποθέσεων εξετάζει τη διαχείριση κινδύνων του οργανισμού και παρέχει συστάσεις για τη βελτίωση της ποιότητας των εσωτερικών ελέγχων. Επιπλέον, σχεδιάζει και υλοποιεί προγράμματα εκπαίδευσης για τους υπαλλήλους του οργανισμού σε θέματα ελέγχου και συμμόρφωσης. Τέλος, η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου και Ελέγχου Εσωτερικών Υποθέσεων αναφέρει τα αποτελέσματα των εσωτερικών της ελέγχων και διασφαλίζει ότι οι συστάσεις της λαμβάνονται υπόψη και υλοποιούνται. Αυτό ενισχύει τη διαφάνεια και την εμπιστοσύνη των ενδιαφερομένων μερών στον οργανισμό και τις εργασίες του (Αληφαντή, 2017).

3.4 Νομοθετικό πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου στον ΕΦΚΑ

Η νομοθεσία για τον εσωτερικό έλεγχο στον ΕΦΚΑ ρυθμίζεται από το νόμο 4387/2016 "Εσωτερικός Έλεγχος Δημοσίων Εσόδων και Εξόδων και άλλες διατάξεις". Σύμφωνα με τον νόμο αυτό, ο εσωτερικός έλεγχος στον ΕΦΚΑ πραγματοποιείται από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών, η οποία είναι ανεξάρτητη από τη διοίκηση του ΕΦΚΑ και έχει την αρμοδιότητα να ελέγχει τη διαχείριση των δημοσίων εσόδων και εξόδων του ΕΦΚΑ. Σύμφωνα με τον ίδιο νόμο, η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου έχει την αρμοδιότητα να ελέγχει τη συμμόρφωση του ΕΦΚΑ με τους νόμους, τους κανονισμούς και τις οδηγίες που διέπουν τη λειτουργία του. Η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου ελέγχει την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου του ΕΦΚΑ και παρέχει συστάσεις για τη βελτίωσή του. Ο νόμος ορίζει ότι οι αρμόδιοι υπάλληλοι και οι υπάλληλοι του ΕΦΚΑ οφείλουν να συνεργάζονται πλήρως με τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου και να παρέχουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες και την πρόσβαση στα αρχεία και τα έγγραφα του ΕΦΚΑ. Επιπλέον, η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου έχει τη δυνατότητα να απαιτεί την παρουσίαση των αρμοδίων υπαλλήλων του ΕΦΚΑ για να παράσχουν εξηγήσεις και να απαντήσουν σε ερωτήσεις που σχετίζονται με το έργο τους. Ο νόμος ορίζει ότι η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου πρέπει να υποβάλλει ετήσια έκθεση στο Υπουργείο Οικονομικών σχετικά με τα αποτελέσματα των ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν στον ΕΦΚΑ και τις συστάσεις που δόθηκαν για τη βελτίωση του εσωτερικού ελέγχου του ΕΦΚΑ (Τμήμα Α Εσωτερικού Ελέγχου, 2017).

Αναλυτικότερα, το Π.Δ. 8/2019 αναφέρεται στη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου και Ελέγχου Εσωτερικών Υποθέσεων. Οι επιχειρησιακοί στόχοι αυτής της διεύθυνσης περιλαμβάνουν τη βελτίωση της λειτουργίας των υπηρεσιών του ΕΦΚΑ, τη διαμόρφωση και τη διαρκή βελτίωση της μεθοδολογίας και των εργαλείων του εσωτερικού ελέγχου, καθώς και τη διερεύνηση και αντιμετώπιση υποθέσεων διαφθοράς. Η διεύθυνση αυτή περιλαμβάνει διάφορα τμήματα, όπως τμήμα διοικητικής υποστήριξης, τμήμα σχεδιασμού, υποστήριξης και αξιολόγησης ελέγχων, τμήμα εσωτερικών ελέγχων, τμήμα ελέγχου εσωτερικών υποθέσεων και τμήμα ελέγχων στη Βόρεια Ελλάδα. Οι αρμοδιότητες της διεύθυνσης αυτής κατανέμονται μεταξύ των διάφορων τμημάτων, και περιλαμβάνουν την καθοδήγηση των υπηρεσιών του ΕΦΚΑ για τη χρήση κατάλληλων μηχανισμών ενδογενούς ελέγχου, τη διερεύνηση και αντιμετώπιση εσωτερικών υποθέσεων που επηρεάζουν το δημόσιο

συμφέρον, και τη μέριμνα για τη διασφάλιση της νομιμότητας από τους υπαλλήλους του ΕΦΚΑ Π.Δ. (8/2019).

Το άρθρο 102 του Ν.4670/2020 αναφέρεται στην έναρξη λειτουργίας των υπηρεσιών του ΕΦΚΑ και αφορά τα Περιφερειακά Ελεγκτικά Κέντρα Ασφάλισης (ΠΕΚΑ), τις Περιφερειακές Υπηρεσίες του Κέντρου Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (ΚΕΑΟ), τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Συντονισμού και Υποστήριξης (ΠΥΣΥ), και τις Τοπικές Διευθύνσεις σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας (Ν.4670/2020).

Το άρθρο 55 του Ν. 4670/2020 αφορά τη Διεύθυνση Διευθέτησης Αναφορών και σχετίζεται με τη συλλογή και αξιολόγηση των αναφορών που υποβάλλονται στην κεντρική διοίκηση ώστε να διαπιστωθεί η ανάγκη για περαιτέρω έλεγχο.

3.5 Συναφείς έρευνες

Η μελέτη της Μπάλα (2016) εστιάζει στον εσωτερικό έλεγχο και τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου στην εταιρεία Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (ΕΤΕ). Έχει ιδιαίτερη έμφαση στην εκπαίδευση των στελεχών σχετικά με τον εσωτερικό έλεγχο. Η έρευνα εξετάζει εάν η επιχείρηση παρέχει εκπαίδευση στα νέα μέλη του τμήματος εσωτερικού ελέγχου, ώστε να λειτουργούν με συνεκτικό τρόπο. Επίσης, διερευνά αν παρέχεται εκπαίδευση στα νέα μέλη για να ενσωματωθούν στην λειτουργία του τμήματος. Τέλος, εξετάζει εάν υπάρχει εκπαίδευση για τους υπαλλήλους, ώστε να κατανοούν τον τρόπο λειτουργίας τους. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης, ο εσωτερικός έλεγχος παρέχει εκπαίδευση στους υπαλλήλους για την κατανόηση του τρόπου λειτουργίας τους, ενώ η συμβολή του στην επίτευξη των στόχων μπορεί να ενθαρρύνει τους υπαλλήλους.

Η μελέτη του Παπαδόπουλου (2018) εστιάζει στην αξιολόγηση των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) και διερευνά δύο σημαντικά ζητήματα. Καταρχάς, εξετάζει τον αντίκτυπο της οικονομικής κρίσης στη λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου. Δεύτερον, ερευνά τον παράγοντα των πολιτικών εμποδίων και τον ρόλο τους στην αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου.

Η μελέτη της Καζάκου (2018) ασχολείται με τον εσωτερικό έλεγχο στον τομέα της Δημόσιας Διοίκησης. Μέσα από τη συγκεκριμένη έρευνα φαίνεται ότι οι διαδικασίες

του εσωτερικού ελέγχου καθώς επίσης και ο ελεγκτής δίνουν προστιθέμενη αξία στην υπηρεσία και βοηθούν τόσο τους πολίτες όσο και τους υπαλλήλους.

Η μελέτη Κοντοκόστα (2020) έρευνα τις περιπτώσεις όπου ο εσωτερικός έλεγχος δεν πραγματοποιείται στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης. Αυτό σημαίνει ότι οι διαδικασίες και οι δραστηριότητες των οργανισμών δεν ελέγχονται επαρκώς για την ανακάλυψη πιθανών ανεπιθύμητων συμβάντων ή ανωμαλιών.

Η μελέτη του Δημόπουλου (2020) εστιάζει στον εσωτερικό έλεγχο σε Μη Κερδοσκοπικούς Οργανισμούς. Σύμφωνα με αυτήν, οι συμμετέχοντες στη μελέτη δυσκολεύονται να αντιληφθούν την προστιθέμενη αξία που μπορεί να προκύψει για τον οργανισμό από τη βελτίωση της λειτουργίας στις διευθύνσεις Ανθρώπινου Δυναμικού και Πληροφοριακών Συστημάτων μέσω του εσωτερικού ελέγχου.

Η μελέτη Τζήμα (2021) αναφέρει ότι ο εσωτερικός έλεγχος συμβάλει στη μείωση της διαφθοράς και της κακοδιοίκησης. Μέσω των ελέγχων και των διαδικασιών που επιβάλλει, συμβάλει στην ανακάλυψη παρατυπιών, αποκάλυψη απάτης και ενίσχυση της διαφάνειας στις δραστηριότητες του οργανισμού. Ταυτόχρονα, συνεισφέρει στη δημιουργία προστιθέμενης αξίας για τον οργανισμό. Μέσω της αξιολόγησης των διαδικασιών και των ελέγχων, βοηθά στην αναγνώριση ευκαιριών βελτίωσης και την επίτευξη αποτελεσματικότερης λειτουργίας του οργανισμού.

Η μελέτη Συμεωνίδη (2021) αναφέρει ότι ο εσωτερικός έλεγχος είναι μία ανεξάρτητη δραστηριότητα η οποία θα πρέπει να είναι αντικειμενική και να λειτουργεί συμβουλευτικά προς τη διοίκηση του οργανισμού ο κύριος στόχος του ελέγχου είναι η προστιθέμενη αξία του οργανισμού και η βελτίωση των λειτουργιών του υπό το πρίσμα της επίτευξης των στόχων που έχει με τον τρόπο αυτό θα ενισχυθεί η αποτελεσματικότητά του και θα λειτουργήσει θετικά σχετικά με τον τρόπο που μπορεί να διαχειριστεί τον κάθε κίνδυνο που θα εμφανιστεί.

Η μελέτη της Μπαμπούρη (2021) εξετάζει τη σχέση μεταξύ εσωτερικού ελέγχου και εταιρικής διακυβέρνησης στην Ελλάδα με βάση τα αποτελέσματα της οι πληροφορίες που δίνουν οι εσωτερικοί ελεγκτές αποτελούν ένα χρήσιμο εργαλείο στη διοίκηση μέσα από το οποίο μπορεί να βελτιώσει τη λειτουργία του οργανισμό να αυξήσει την αποτελεσματικότητά του και να δημιουργήσει ένα Πλαίσιο αποδοτικότητας και κάλυψης των δραστηριοτήτων της

Στη μελέτη του Heuberger (2009) αναφέρεται ότι οι αξιολογήσεις του συστήματος εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένες στα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες κάθε οργανισμού, λαμβάνοντας υπόψη το μέγεθος, τις δραστηριότητες, τις λειτουργίες και τους κινδύνους του. Αυτή η προσέγγιση επιτρέπει τον ακριβέστερο εντοπισμό πιθανών προβλημάτων, την αποτελεσματική κατανομή των πόρων σε περιοχές με υψηλότερους κινδύνους και την έμφαση στα αποτελέσματα αντί για τις διαδικασίες.

Η μελέτη DeLaurell & Burbage (2014) αναφέρει ότι το μοντέλο του εσωτερικού ελέγχου παρέχει μια συνολική αριθμητική άποψη για την αποτελεσματικότητα του οργανισμού, λαμβάνοντας υπόψη τα διάφορα χαρακτηριστικά και τη διαφάνεια της οντότητας. Μέσω αυτού του μοντέλου, μπορούν να εκχωρηθούν διάφορα ποσοστά σε διάφορες αρχές ελέγχου και στοιχεία ανάλογα με το μέγεθος, την ιδιοκτησία και τις δραστηριότητες του οργανισμού. Αυτό δίνει τη δυνατότητα για μια πιο προσαρμοσμένη αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του εσωτερικού ελέγχου.

Τέλος, η μελέτη Narcisa et al. (2015) αναφέρει ότι ο εσωτερικός έλεγχος αποκαλύπτει παρατυπίες που προκύπτουν από τη μη συμμόρφωση προς κανονιστικές πράξεις. Η μελέτη αναφέρει ότι το νομικό πλαίσιο θα πρέπει να ενημερώνεται συνεχώς και να ακολουθεί διαδικασίες και κανόνες με βάση διεθνή πρότυπα ελέγχου τα οποία προτείνει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η μελέτη UKEssays (2018) αναφέρει ότι η κίνητρο της διοίκησης για την εισαγωγή και διατήρηση ισχυρού εσωτερικού ελέγχου είναι η προσπάθεια συμμόρφωσης σχετικά με τους νόμους και τους κανονισμούς. Η τήρηση του νόμου και των κανονισμών που ορίζονται από την κυβέρνηση απαιτεί σημαντικές επενδύσεις, ειδικά όσον αφορά τον χρόνο. Ένας ισχυρός εσωτερικός έλεγχος αποτρέπει τις νομικές συνέπειες που προκύπτουν αναφορικά με τη μη συμμόρφωση του οργανισμού με τους κανόνες. Έτσι, ο εσωτερικός έλεγχος μπορεί να μειώσει ή να αποφύγει το κόστος που ενδεχομένως θα προκύψει από την παραβίαση των κανόνων.

Η μελέτη Tu & Nguyen Phong Nguyen (2022) εξετάζει τον αντίκτυπο των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου στην ένταση της καινοτομίας και την οργανωτική απόδοση των οργανισμών του δημόσιου τομέα στο Βιετνάμ. Στα αποτελέσματα της έρευνας αναφέρεται ότι μέσω του εσωτερικού ελέγχου ο οργανισμός καθορίζει τους στόχους του με σαφήνεια, επιτρέποντας τον εντοπισμό και την αξιολόγηση των

σχετικών κινδύνων. Ταυτόχρονα, μέσω του εσωτερικού ελέγχου, ο οργανισμός εντοπίζει κινδύνους που επηρεάζουν την επίτευξη των στόχων σε όλη την οντότητα και αναλύει αυτούς τους κινδύνους για τον προσδιορισμό τρόπων διαχείρισής τους.

Αυτές οι μελέτες προσφέρουν διάφορες προσεγγίσεις και θεωρητικά πλαίσια για την κατανόηση της σημασίας και του αντίκτυπου του εσωτερικού ελέγχου στις οργανώσεις. Είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη οι διαφορετικές πτυχές και προσεγγίσεις κατά την εφαρμογή ενός εσωτερικού ελέγχου, προκειμένου να επιτευχθεί η αποτελεσματικότητα και η βελτίωση της οργανωτικής απόδοσης.

Κεφάλαιο 4

Μεθοδολογία έρευνας

4.1 Σκοπός

Ο σκοπός της εργασίας είναι η διερεύνηση των απόψεων των εργαζομένων στο ΕΦΚΑ σχετικά με τη χρήση του εσωτερικού ελέγχου στον οργανισμό, με έμφαση στην προοπτική του ως μηχανισμού βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών. Ο σκοπός αυτός αποσκοπεί στην κατανόηση των απόψεων, αντιλήψεων και αντιλήψεων των εργαζομένων προκειμένου να αναδειχθούν οι προκλήσεις, οι προτάσεις βελτίωσης και οι ενδεχόμενες ανάγκες αναπτυξιακών παρεμβάσεων στον τομέα του εσωτερικού ελέγχου.

4.2 Μέθοδος συλλογής δεδομένων

Για τη συλλογή των απαραίτητων δεδομένων, χρησιμοποιήθηκε ένα ερωτηματολόγιο που δημιουργήθηκε με βάση τη συναφή βιβλιογραφία και τους στόχους της μελέτης. Η προσέγγιση της ποσοτικής έρευνας χρησιμοποιήθηκε ως ερευνητική στρατηγική για την παρούσα εργασία, καθώς ο στόχος ήταν να αναλυθούν και να κατανοηθούν οι απόψεις των εργαζομένων μέσω αντικειμενικών μετρήσεων και συσχετίσεων.

4.3 Σχεδιασμός της έρευνας

Για την υλοποίηση της εργασίας χρησιμοποιήθηκε ένα ενιαίο σχέδιο ποσοτικής μελέτης. Αυτό συνεπάγεται την ανάλυση πολλαπλών μεταβλητών και των συσχετίσεων μεταξύ τους, προκειμένου να εξεταστεί η αλληλεπίδραση μεταξύ των παραγόντων της μελέτης. Ο σχεδιασμός αυτός επιτρέπει την αναγνώριση και την ανάλυση συνδέσεων, προκειμένου να αναδειχθούν πιθανές συσχετίσεις και προτάσεις βελτίωσης στον τομέα του εσωτερικού ελέγχου στο ΕΦΚΑ.

4.4 Ερευνητικά ερωτήματα

Στο πλαίσιο της εργασίας, τέθηκαν τα ακόλουθα ερευνητικά ερωτήματα:

- 1. Ποια είναι η άποψη των εργαζομένων για τη λειτουργία του Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ);*
- 2. Ποια είναι η άποψη των εργαζομένων για την εφαρμογή του εσωτερικού ελέγχου στη λειτουργία του ΕΦΚΑ;*

Με την ανάλυση των απαντήσεων των εργαζομένων σε αυτά τα ερωτήματα, επιδιώχθηκε η ανακάλυψη πληροφοριών και απόψεων που αφορούν την αντίληψη του προσωπικού σχετικά με τη λειτουργία του ΕΦΚΑ και την επίδραση του εσωτερικού ελέγχου.

4.5 Δείγμα

Το δείγμα της εργασίας αποτέλεσαν τελικά 115 εργαζόμενοι του ΕΦΚΑ από διάφορες διευθύνσεις και τμήματα του οργανισμού. Οι εργαζόμενοι απάντησαν στο ερωτηματολόγιο ανώνυμα και εθελοντικά, με την εγγύηση της εμπιστευτικότητας των πληροφοριών τους.

4.6 Μέθοδος δειγματοληψίας

Για την συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε η διαδικασία συλλογής χιονοστιβάδας. Η μέθοδος της " χιονοστιβάδας " αποτελεί μια αποτελεσματική τεχνική συλλογής δεδομένων που χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα μελέτη. Αυτή η μέθοδος βασίζεται στην ιδέα του συλλογισμού μέσω επαναλαμβανόμενων επαφών με αρχικούς συμμετέχοντες, ακολουθούμενων από επαφές με νέους συμμετέχοντες με βάση τις πληροφορίες που αποκτήθηκαν από τους προηγούμενους. Αυτή η μέθοδος βοηθά στη συλλογή πλούσιων και ποικίλων δεδομένων, ενώ παράλληλα προωθεί την εμπάθυνση και την ευρεία κάλυψη του θέματος (Cohen et al 2008).

Στην παρούσα έρευνα, η μέθοδος της " χιονοστιβάδας " εφαρμόστηκε με τον εξής τρόπο: Αρχικά, επιλέχθηκε ένα αρχικό δείγμα συμμετεχόντων που αντιπροσώπευε τον στόχο της μελέτης. Στους συμμετέχοντες στην έρευνα προτάθηκε να προωθήσουν το ερωτηματολόγιο σε άλλα άτομα εντός του Οργανισμού. Μέσω αυτού του αλυσιδωτού συστήματος προτάσεων, η συλλογή δεδομένων διευρύνθηκε και αποκτήθηκαν νέες προοπτικές και γνώσεις σχετικά με το θέμα της μελέτης.

Αυτός ο τρόπος συλλογής δεδομένων επέτρεψε την ανάπτυξη μιας πλούσιας και ποικίλης ποιότητας πληροφορίας, που κατέστησε δυνατή την σε σημαντικό βαθμό πιστεύουμε συλλογή και ανάδειξη των διαφορετικών απόψεων και προσεγγίσεων των εργαζομένων του οργανισμού και με αρκετά αντιπροσωπευτικό τρόπο. Η ανταπόκριση των συμμετεχόντων κρίνεται ικανοποιητική και οι διαφορετικές απόψεις που διατυπώθηκαν συνέβαλαν σημαντικά στην εμβάθυνση και ποιοτική ανάλυση του θέματος της μελέτης.

4.7 Πιλοτική αξιολόγηση

Για την αξιολόγηση και βελτίωση του ερωτηματολογίου, πριν από την αποστολή του στο σύνολο των συμμετεχόντων, πραγματοποιήθηκε πιλοτική αξιολόγηση. Η πιλοτική αξιολόγηση αποτελεί μια διαδικασία δοκιμής και εκτίμησης του ερωτηματολογίου προκειμένου να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα, η σαφήνεια και η ακρίβεια των ερωτήσεων (Robson, 2010).

Για τη συγκεκριμένη έρευνα , η πιλοτική αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε με την αποστολή του ερωτηματολογίου σε δέκα εργαζομένους και Στελέχη του ΕΦΚΑ που διέθεταν ικανοποιητική εμπειρία και γνώση του θέματος. Οι συμμετέχοντες στην πιλοτική αξιολόγηση απάντησαν στο σύνολό τους στο ερωτηματολόγιο και έδωσαν ανατροφοδότηση σχετικά με την κατανόηση, τη σαφήνεια και την καταλληλότητα των ερωτήσεων.

Η πληροφορία και τα σχόλια που συλλέχθηκαν κατά την πιλοτική αξιολόγηση λήφθηκαν υπόψη στον τελικό σχεδιασμό ερευνητικού εργαλείου και την σαφέστερη διατύπωση των ερωτημάτων.

4.8 Δείκτης αξιοπιστίας

Για την αξιολόγηση της αξιοπιστίας του ερωτηματολογίου υπολογίστηκε ο δείκτης αξιοπιστίας Cronbach's Alpha. Ο δείκτης αυτός μετρά τη συνολική συσχέτιση μεταξύ των ερωτήσεων του ερωτηματολογίου και παρέχει μια εκτίμηση για το πόσο συμπαγής και συναφής είναι το ερωτηματολόγιο.

Στην συγκεκριμένη έρευνα, ο δείκτης αξιοπιστίας Cronbach's Alpha υπολογίστηκε σε δύο διαφορετικά τμήματα του ερωτηματολογίου της μελέτης, και με διαφορετικό αριθμό ερωτήσεων. Συγκεκριμένα, για ένα σύνολο 6 ερωτήσεων, ο δείκτης αξιοπιστίας βρέθηκε να είναι 0,910, ενώ για ένα σύνολο 11 ερωτήσεων ο δείκτης αξιοπιστίας βρέθηκε να είναι 0,913.

Οι τιμές του δείκτη Cronbach's Alpha καταδεικνύουν μια υψηλή εσωτερική συνέπεια και αξιοπιστία του ερωτηματολογίου. Αυτό σημαίνει ότι οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου μετρούν την ίδια ή παρόμοια έννοια και παρέχουν αξιόπιστα αποτελέσματα. Ο υψηλός δείκτης αξιοπιστίας ενισχύει την εγκυρότητα και την αξιοπιστία των αποτελεσμάτων της έρευνας.

Reliability Statistics		
Cronbach's	N	of
Alpha	Items	
0,910	6	

Reliability Statistics		
Cronbach's	N	of
Alpha	Items	
0,913	11	

4.9 Κανόνες ηθικής και δεοντολογίας

Κατά την υλοποίηση της μεθοδολογίας ερευνών, είναι σημαντικό ότι τηρήθηκαν κανόνες ηθικής και δεοντολογίας προκειμένου να εξασφαλιστεί προστασία και η ευημερία των συμμετεχόντων και η ακεραιότητα της έρευνας (Σταμοβλάσης, 2021). Οι ακόλουθοι κανόνες αποτελούν κοινές αρχές που πρέπει να γίνουν αντιληπτές κατά τη διεξαγωγή της μελέτης:

1. Ενημέρωση και συναίνεση: Οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν πλήρως για τον σκοπό, τις μεθόδους και τις προσδοκίες της μελέτης. Τους δόθηκε η δυνατότητα να συμμετάσχουν εθελοντικά και να παράσχουν τη συναίνεσή τους για τη συμμετοχή τους στη μελέτη.

2. Ανωνυμία και εμπιστευτικότητα: Διασφαλίστηκε η προστασία της ανωνυμίας των συμμετεχόντων και η εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που συλλέχθηκαν. Τα δεδομένα αντιμετωπίστηκαν με απόλυτο σεβασμό και χρησιμοποιήθηκαν μόνο για τους σκοπούς της μελέτης (Robson, 2010).

3. Αποφυγή βλάβης: Λήφθηκαν όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη μείωση του πιθανού κινδύνου ή βλάβης που μπορούσε να προκληθεί στους συμμετέχοντες. Η ερευνήτρια ήταν ευαισθητοποιημένη στις ανάγκες και τα δικαιώματα των συμμετεχόντων.

4. Επιστημονική ακεραιότητα: Η ερευνήτρια τήρησε υψηλά επίπεδα επιστημονικής ακεραιότητας και ανέλυσε τα δεδομένα με αντικειμενικότητα και ακρίβεια. Δεν αναφέρθηκαν τυχόν συγκρούσεις συμφερόντων ή περιορισμοί που επηρέαζαν την αντικειμενικότητα της μελέτης.

5. Σεβασμός προς τους συμμετέχοντες: Ο σεβασμός προς την αξιοπρέπεια, την αυτονομία και την προσωπικότητα των συμμετεχόντων διασφαλίστηκε καθ' όλη τη διάρκεια της μελέτης. Αποφεύγονταν παρεμβάσεις ή επιβολές που θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την ελευθερία των συμμετεχόντων.

Οι παραπάνω κανόνες αποτέλεσαν μια βασική κατευθυντήρια αρχή για την ηθική και δεοντολογική υλοποίηση της μεθοδολογίας ερευνών. Η τήρηση αυτών των

κανόνων βοήθησε στη διασφάλιση της αξιοπιστίας, της ευαισθησίας και της ευθύνης κατά την υλοποίηση της έρευνας (Σταμοβλάσης, 2021).

4.10 Περιορισμοί της μελέτης

Οι περιορισμοί της μελέτης περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

Μεγεθολογικός περιορισμός: Η μελέτη περιορίστηκε σε ένα δείγμα εργαζομένων του ΕΦΚΑ. Οι γενικεύσεις των αποτελεσμάτων σε άλλες ομάδες εργαζομένων ή οργανισμών μπορεί να είναι περιορισμένες. Μια μεγαλύτερη και πιο αντιπροσωπευτική δειγματοληψία θα μπορούσε να βελτιώσει την εξασφάλιση της εξωτερικής εγκυρότητας των αποτελεσμάτων (Σταμοβλάσης, 2021).

Περιορισμός γεωγραφικής κάλυψης: Η μελέτη πραγματοποιήθηκε μέσω ηλεκτρονικής αποστολής του ερωτηματολογίου με τη μέθοδο χιονοστιβάδας που ίσως να περιόρισε τη γεωγραφική εκτεταμένη εφαρμογή των αποτελεσμάτων. Οι παράμετροι και οι συνθήκες που επικρατούν σε άλλους τομείς ή περιοχές του οργανισμού ενδέχεται να διαφέρουν και να επηρεάζουν τη γενίκευση των αποτελεσμάτων.

Περιορισμοί της μεθόδου συλλογής δεδομένων: Η χρήση ερωτηματολογίου ως εργαλείου συλλογής δεδομένων μπορεί να περιορίζει την ποιότητα των απαντήσεων, καθώς επιβάλλει τις επιλογές απαντήσεων σε προκαθορισμένες επιλογές. Επιπλέον, οι απαντήσεις μπορεί να επηρεαστούν από την υποκειμενικότητα και τη μνήμη των συμμετεχόντων.

Περιορισμός στη μέθοδο ανάλυσης: Η μελέτη βασίστηκε κυρίως στην ανάλυση ποσοτικών δεδομένων. Αυτό ενδέχεται να περιορίζει την κατανόηση πιθανών ποιοτικών πτυχών και βαθύτερων διαστάσεων των απόψεων των εργαζομένων. Πρόσθετες μέθοδοι ανάλυσης, όπως οι ποιοτικές συνεντεύξεις θα μπορούσαν να προσθέσουν περισσότερη πληροφορία και πλούτο στην ερμηνεία των αποτελεσμάτων.

Περιορισμοί στην εξωτερική εγκυρότητα: Η μελέτη περιορίζεται σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο και περιβάλλον οργάνωσης. Οι ευρύτερες κοινωνικές,

πολιτικές ή οικονομικές παράμετροι που επηρεάζουν τις απόψεις των εργαζομένων ενδέχεται να μην ληφθούν υπόψη. Αυτό μπορεί να επηρεάσει την εξαγωγή γενικών συμπερασμάτων ή την εφαρμογή των αποτελεσμάτων σε άλλα περιβάλλοντα.

Είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη αυτοί οι περιορισμοί κατά την ερμηνεία των αποτελεσμάτων και την επικύρωση των συμπερασμάτων της μελέτης. Επίσης, η αναγνώριση αυτών των περιορισμών μπορεί να παρέχει κατευθυντήριες γραμμές για μελλοντικές έρευνες και τη βελτίωση της μεθοδολογίας (Robson, 2010).

Κεφάλαιο 5

Αποτελέσματα έρευνας

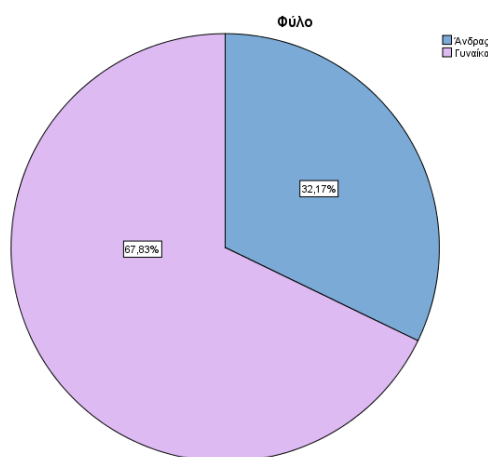
Ενότητα 1: Δημογραφικά στοιχεία

1. Φύλο:

Από την ανάλυση των απαντήσεων προέκυψε πως ένα ποσοστό της τάξης του 32,2% ήταν ανδρικού φύλου (37 άτομα) ενώ το 67,8% ήταν γυναικείου φύλου (78 άτομα).

Πίνακας Νο 1: Συχνότητες απαντήσεων με βάση το Φύλο των εργαζομένων

		Frequen cy	Percen t
Valid	Άνδρας	37	32,2
	Γυναίκα	78	67,8
	Total	115	100,0

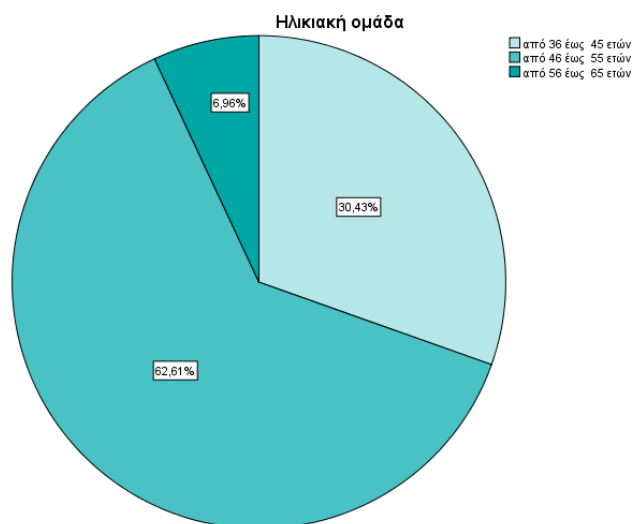
Γράφημα Νο 1: Απεικόνιση Εκατοστιαίων συχνοτήτων απαντήσεων εργαζομένων με βάση το φύλο

2. Ηλικιακή ομάδα:

Από την ανάλυση των απαντήσεων παρατηρήθηκε ότι το 30,4% του δείγματος ήταν από 36 έως 45 ετών (35 άτομα), το 62,6% του δείγματος ήταν από 46 έως 55 ετών (72 άτομα) ενώ το 7% του δείγματος ήταν από 56 έως 65 ετών (8 άτομα).

Πίνακας Νο 2: Συχνότητες των απαντήσεων με βάση την ηλικία των εργαζομένων

	Frequency	Percentage
Valid από 36 έως 45 ετών	35	30,4
Valid από 46 έως 55 ετών	72	62,6
Valid από 56 έως 65 ετών	8	7,0
Total	115	100,0

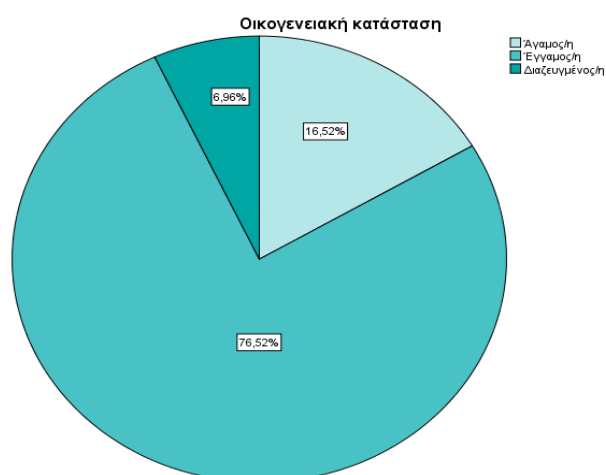
Γράφημα Νο 2: Απεικόνιση εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων εργαζομένων με βάση την ηλικία τους.

3. Οικογενειακή κατάσταση:

Από την ανάλυση των απαντήσεων κατέστη εμφανές ότι το 16,5% του δείγματος ήταν άγαμο (19 άτομα), επιπλέον το 76,5% του δείγματος ήταν έγγαμο (88 άτομα), ενώ τέλος το 7% του δείγματος ήταν διαζευγμένο (8 άτομα).

Πίνακας Νο 3: Συχνότητες των απαντήσεων με βάση την οικογενειακή κατάσταση των εργαζομένων

		Frequen cy	Percen t
Valid	Άγαμος/η	19	16,5
	Έγγαμος/η	88	76,5
	Διαζευγμέν ος/η	8	7,0
	Total	115	100,0

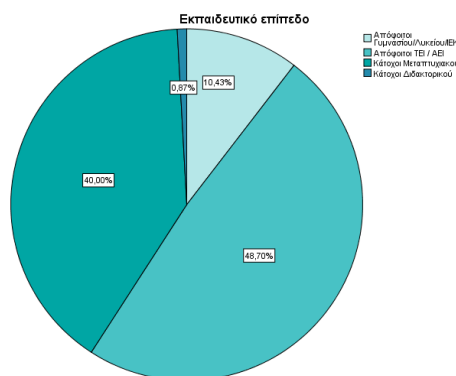
Γράφημα Νο 3: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων με βάση την οικογενειακή κατάστασή τους.

4. Εκπαιδευτικό επίπεδο:

Από την ανάλυση των απαντήσεων παρατηρήθηκε πως το 10,4% του δείγματος ήταν απόφοιτοι Γυμνασίου/Λυκείου ή ΙΕΚ (12 άτομα), ενώ το 48,7% του δείγματος ήταν απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ (56 άτομα). Παράλληλα το 40% του δείγματος ήταν κάτοχοι Μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών (46 άτομα) ενώ το 0,9% του δείγματος ήταν Κάτοχοι Διδακτορικού τίτλου σπουδών (1 άτομο).

Πίνακας Νο 4: Συχνότητες των απαντήσεων με βάση το εκπαιδευτικό επίπεδο των εργαζομένων

		Frequen cy	Perce nt
Valid	Απόφοιτοι Γυμνασίου/Λυκείου/ΙΕ Κ	12	10,4
	Απόφοιτοι ΤΕΙ / ΑΕΙ	56	48,7
	Κάτοχοι Μεταπτυχιακού	46	40,0
	Κάτοχοι Διδακτορικού	1	0,9
	Total	115	100,0

Γράφημα Νο 4: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων με βάση το εκπαιδευτικό επίπεδο τους.

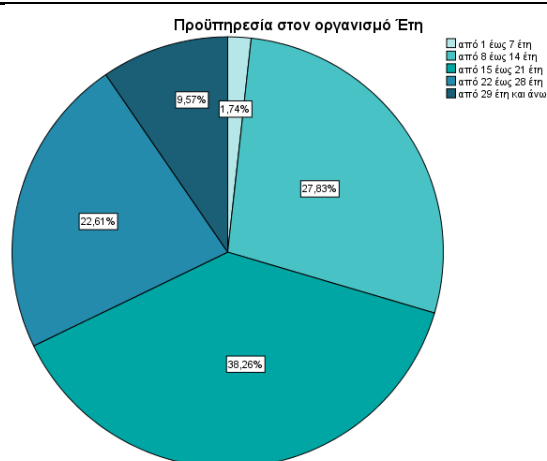

5. Προϋπηρεσία στον οργανισμό :

Από την ανάλυση των απαντήσεων προέκυψε πως ένα ποσοστό της τάξης του 1,7% είχε προϋπηρεσία στον ΕΦΚΑ από 1 έως 7 έτη (2 άτομα) ενώ το 27,8% του δείγματος είχε από 8 έως 14 έτη προϋπηρεσία στον ΕΦΚΑ (32 άτομα). Παράλληλα το 38,3% του δείγματος είχε από 15 έως 21 έτη προϋπηρεσία στον ΕΦΚΑ (44 άτομα), το 22,6% του δείγματος είχε από 22 έως 28 έτη προϋπηρεσία στον οργανισμό (26 άτομα) και τέλος το 9,6% του δείγματος είχε από 29 έτη προϋπηρεσίας και άνω (11 άτομα).

Πίνακας Νο 5: Συχνότητες των απαντήσεων με βάση την προϋπηρεσία στον οργανισμό των εργαζομένων

		Frequen cy	Percen t
Valid	από 1 έως 7 έτη	2	1,7
	από 8 έως 14 έτη	32	27,8
	από 15 έως 21 έτη	44	38,3
	από 22 έως 28 έτη	26	22,6
	από 29 έτη και άνω	11	9,6
	Total	115	100,0

Γράφημα Νο 5: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων με βάση την προϋπηρεσία στον οργανισμό.

Ενότητα 2: Ερωτήσεις σχετικές με τον Ε.Φ.Κ.Α.

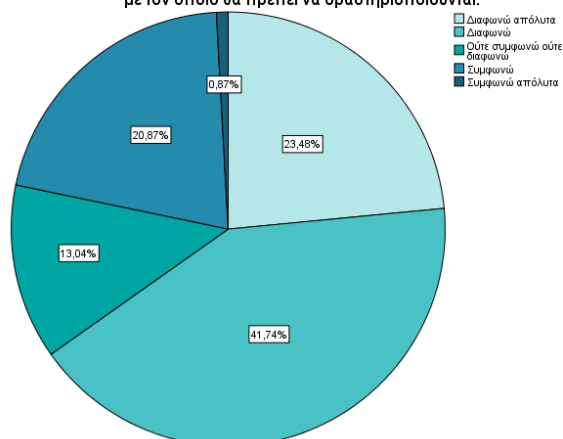
6. Προχωρά ο ΕΦΚΑ σε εκπαίδευση των εργαζομένων, ώστε να αντιλαμβάνονται τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να δραστηριοποιούνται:

Από την ανάλυση των απαντήσεων προκύπτει ότι το 65,2% των ερωτηθέντων δεν συμμερίζεται την άποψη ότι ο ΕΦΚΑ παρέχει την αναγκαία εκπαίδευση του προσωπικού του, το 13% του δείγματος ήταν άτομα που ούτε συμφώνησαν αλλά ούτε και διαφώνησαν (15 άτομα) ενώ το 21,8% του δείγματος ήταν άτομα τα οποία συμφώνησαν με το προαναφερθέν (25 άτομα).

Πίνακας Νο. 6: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

		Frequency	Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	27	23,5
	Διαφωνώ	48	41,7
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	15	13,0
	Συμφωνώ	24	20,9
	Συμφωνώ απόλυτα	1	0,9
Total		115	100,0

Προχωρά σε εκπαίδευση των εργαζομένων, ώστε να αντιλαμβάνονται τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να δραστηριοποιούνται.

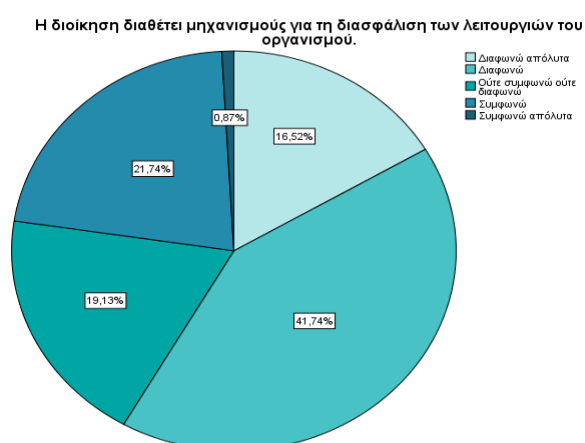
Γράφημα Νο 6: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

7. Η διοίκηση διαθέτει μηχανισμούς για τη διασφάλιση των λειτουργιών του οργανισμού:

Από την ανάλυση των απαντήσεων κατέστη εμφανές ότι το 58,2% του δείγματος διαφώνησε σε κάποιο βαθμό με το ότι στον ΕΦΚΑ η διοίκηση διαθέτει μηχανισμούς για τη διασφάλιση των λειτουργιών του οργανισμού (67 άτομα), ακόμη το 19,1% του δείγματος ήταν άτομα που διατήρησαν ουδέτερη στάση (22 άτομα) ενώ το 22,6% του δείγματος σε κάποιο βαθμό συμφώνησε με το προαναφερθέν (26 άτομα).

Πίνακας Νο 7: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

		Frequency	Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	19	16,5
	Διαφωνώ	48	41,7
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	22	19,1
	Συμφωνώ	25	21,7
	Συμφωνώ απόλυτα	1	0,9
	Total	115	100,0

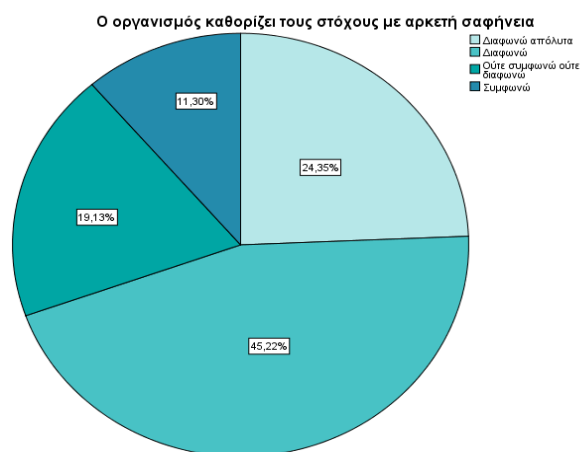
Γράφημα Νο 7: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

8.Ο οργανισμός καθορίζει τους στόχους με αρκετή σαφήνεια:

Από την ανάλυση των απαντήσεων παρατηρήθηκε πως το 69,5% του δείγματος διαφώνησε σε κάποιο βαθμό με το ότι ο ΕΦΚΑ καθορίζει τους στόχους με αρκετή σαφήνεια (80 άτομα), παράλληλα το 19,1% του δείγματος ήταν άτομα που διατήρησαν ουδέτερη στάση (22 άτομα) ενώ το 11,3% του δείγματος συμφώνησε με το προαναφερθέν (13 άτομα).

Πίνακας Νο 8: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

		Frequen cy	Percen t
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	28	24,3
	Διαφωνώ	52	45,2
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	22	19,1
	Συμφωνώ	13	11,3
	Total	115	100,0

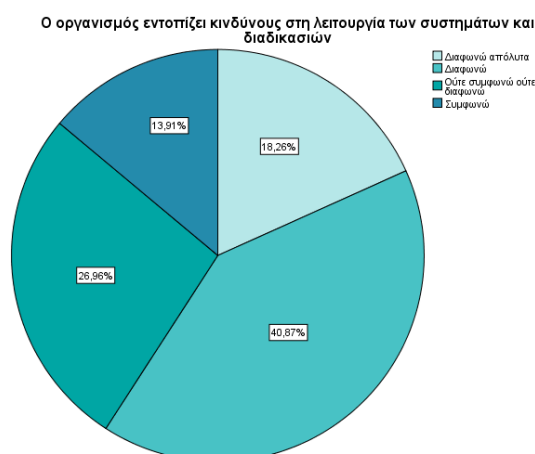
Γράφημα Νο 8: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

9.Ο οργανισμός εντοπίζει κινδύνους στη λειτουργία των συστημάτων και διαδικασιών:

Από την ανάλυση των απαντήσεων προέκυψε πως ένα ποσοστό της τάξης του 59,2% του δείγματος διαφώνησε σε κάποιο βαθμό με το ότι ο ΕΦΚΑ εντοπίζει κινδύνους στη λειτουργία των συστημάτων και διαδικασιών (68 άτομα), παράλληλα το 27% του δείγματος ήταν άτομα που ούτε συμφώνησαν αλλά ούτε και διαφώνησαν (31 άτομα) ενώ το 13,9% του δείγματος συμφώνησε με το προαναφερθέν (16 άτομα).

Πίνακας Νο 9: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

		Frequency	Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	21	18,3
	Διαφωνώ	47	40,9
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	31	27,0
	Συμφωνώ	16	13,9
Total		115	100,0

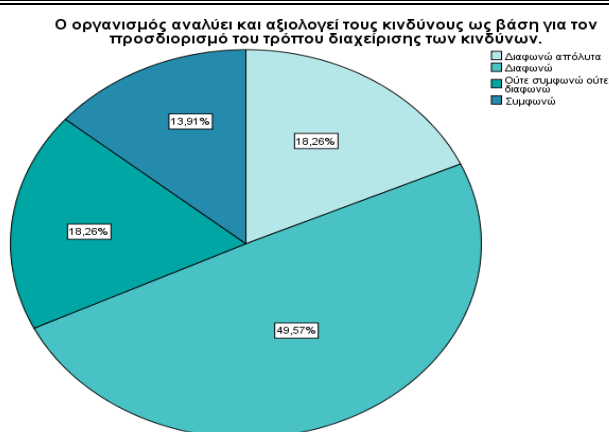
Γράφημα Νο 9: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

10. Ο οργανισμός αναλύει και αξιολογεί τους κινδύνους ως βάση για τον προσδιορισμό του τρόπου διαχείρισης των κινδύνων:

Από την ανάλυση των απαντήσεων παρατηρήθηκε ότι το 67,9% του δείγματος διαφώνησε σε κάποιο βαθμό με το ότι ο ΕΦΚΑ αναλύει και αξιολογεί τους κινδύνους ως βάση για τον προσδιορισμό του τρόπου διαχείρισης των κινδύνων (78 άτομα), το 18,3% του δείγματος ήταν άτομα που ούτε συμφώνησαν αλλά ούτε και διαφώνησαν (21 άτομα) ενώ το 13,9% του δείγματος ήταν άτομα τα οποία συμφώνησαν με το προαναφερθέν (16 άτομα).

Πίνακας Νο 10: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

		Frequency	Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	21	18,3
	Διαφωνώ	57	49,6
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	21	18,3
	Συμφωνώ	16	13,9
Total		115	100,0

Γράφημα Νο 10: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

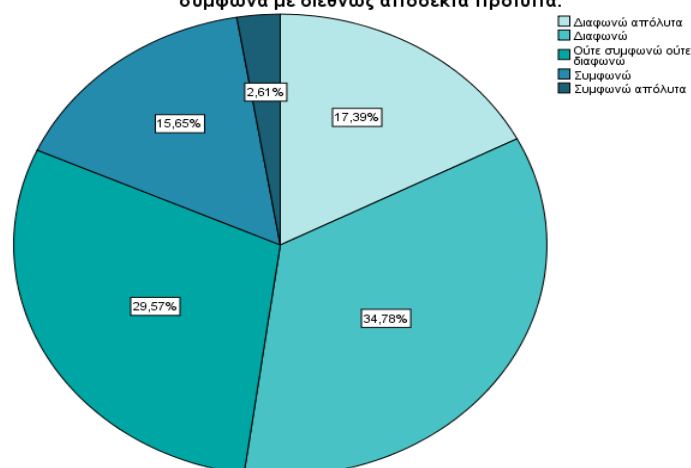
11. Ο οργανισμός χρησιμοποιεί για τον έλεγχο του το σύγχρονο νομοθετικό πλαίσιο σύμφωνα με διεθνώς αποδεκτά πρότυπα:

Από την ανάλυση των απαντήσεων κατέστη εμφανές ότι το 52,2% του δείγματος διαφώνησε σε κάποιο βαθμό με το ότι ο ΕΦΚΑ χρησιμοποιεί για τον έλεγχο του το σύγχρονο νομοθετικό πλαίσιο σύμφωνα με διεθνώς αποδεκτά πρότυπα (60 άτομα), ακόμη το 29,6% του δείγματος ήταν άτομα που διατήρησαν ουδέτερη στάση (34 άτομα) ενώ το 18,3% του δείγματος σε κάποιο βαθμό συμφώνησε με το προαναφερθέν (21 άτομα).

Πίνακας Νο 11: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

		Frequency	Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	20	17,4
	Διαφωνώ	40	34,8
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	34	29,6
	Συμφωνώ	18	15,7
	Συμφωνώ απόλυτα	3	2,6
	Total	115	100,0

Ο οργανισμός χρησιμοποιεί για τον έλεγχο του το σύγχρονο νομοθετικό πλαίσιο σύμφωνα με διεθνώς αποδεκτά πρότυπα.

Γράφημα Νο 11: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

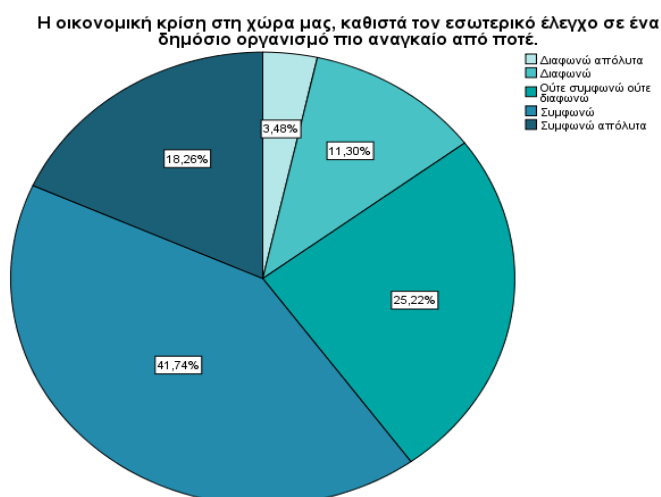
Ενότητα 3: Ερωτήσεις σχετικές με τον εσωτερικό έλεγχο

12. Η οικονομική κρίση στη χώρα μας, καθιστά τον εσωτερικό έλεγχο σε ένα δημόσιο οργανισμό πιο αναγκαίο από ποτέ:

Από την ανάλυση των απαντήσεων παρατηρήθηκε πως το 14,8% του δείγματος διαφώνησε σε κάποιο βαθμό με το ότι η οικονομική κρίση στην Ελλάδα, καθιστά τον εσωτερικό έλεγχο σε ένα δημόσιο οργανισμό πιο αναγκαίο από ποτέ (17 άτομα). Παράλληλα το 25,2% του δείγματος ήταν άτομα που διατήρησαν ουδέτερη στάση (29 άτομα) ενώ το 60% του δείγματος συμφώνησε σε κάποιο βαθμό με το ότι η οικονομική κρίση στην Ελλάδα, καθιστά τον εσωτερικό έλεγχο σε ένα δημόσιο οργανισμό πιο αναγκαίο από ποτέ (69 άτομα).

Πίνακας Νο 12: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

		Frequency	Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	4	3,5
	Διαφωνώ	13	11,3
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	29	25,2
	Συμφωνώ	48	41,7
	Συμφωνώ απόλυτα	21	18,3
Total		115	100,0

Γράφημα Νο 12: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

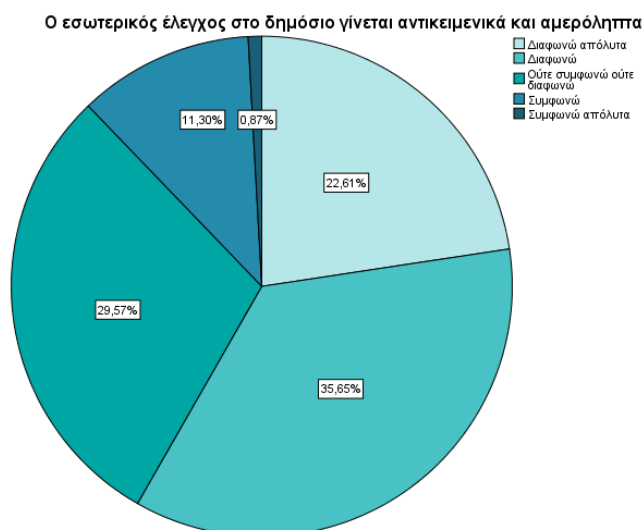

13. Ο εσωτερικός έλεγχος στο δημόσιο γίνεται αντικειμενικά και αμερόληπτα:

Από την ανάλυση των απαντήσεων προέκυψε πως ένα ποσοστό της τάξης του 58,3% του δείγματος διαφώνησε σε κάποιο βαθμό με το ότι ο εσωτερικός έλεγχος στο δημόσιο γίνεται αντικειμενικά και αμερόληπτα (67 άτομα), παράλληλα το 29,6% του δείγματος ήταν άτομα που ούτε συμφώνησαν αλλά ούτε και διαφώνησαν (14 άτομα) ενώ το 12,2% του δείγματος συμφώνησε με το προαναφερθέν (14 άτομα).

Πίνακας Νο 13: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

		Frequency	Percent
Valid	Διαφωνώ απόλυτα	26	22,6
	Διαφωνώ	41	35,7
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	34	29,6
	Συμφωνώ	13	11,3
	Συμφωνώ απόλυτα	1	0,9
Total		115	100,0

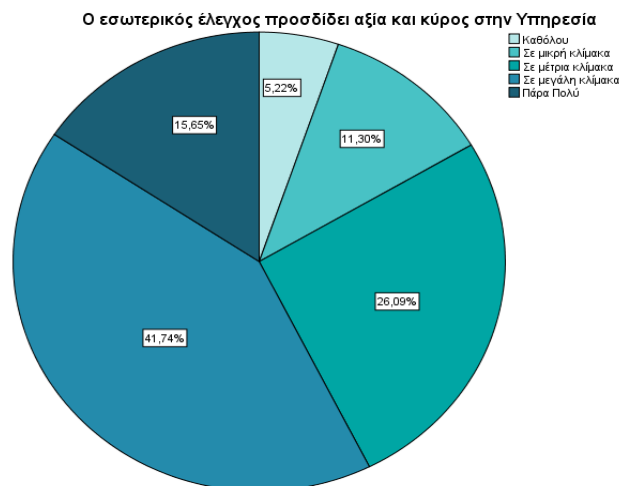
Γράφημα Νο 13: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

14. Ο εσωτερικός έλεγχος προσδίδει αξία και κύρος στην Υπηρεσία:

Από την ανάλυση των απαντήσεων παρατηρήθηκε ότι το 16,5% του δείγματος έκρινε ότι ο εσωτερικός έλεγχος προσδίδει αξία και κύρος στην Υπηρεσία από καθόλου έως σε μικρή κλίμακα (19 άτομα), ενώ το 26,1% του δείγματος έκρινε πως κάτι τέτοιο συμβαίνει σε μέτρια κλίμακα (30 άτομα). Επιπλέον παρατηρήθηκε πως το 57,4% του δείγματος έκρινε ότι ο εσωτερικός έλεγχος προσδίδει αξία και κύρος στην Υπηρεσία από μεγάλη κλίμακα έως πάρα πολύ (66 άτομα).

Πίνακας Νο 14: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

		Frequency	Percent
Valid	Καθόλου	6	5,2
	Σε μικρή κλίμακα	13	11,3
	Σε μέτρια κλίμακα	30	26,1
	Σε μεγάλη κλίμακα	48	41,7
	Πάρα Πολύ	18	15,7
	Total	115	100,0

Γράφημα Νο 14: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

15. Ο εσωτερικός έλεγχος προσδίδει όφελος στον Υπάλληλο:

Από την ανάλυση των απαντήσεων προκύπτει ότι το 25,3% του δείγματος έκρινε ότι ο εσωτερικός έλεγχος προσδίδει όφελος στον Υπάλληλο από καθόλου έως σε μικρή κλίμακα (29 άτομα), ενώ το 20% του δείγματος έκρινε πως κάτι τέτοιο συμβαίνει σε μέτρια κλίμακα (23 άτομα). Ταυτόχρονα παρατηρήθηκε πως το 54,8% του δείγματος έκρινε ότι ο εσωτερικός έλεγχος προσδίδει όφελος στον Υπάλληλο από μεγάλη κλίμακα έως πάρα πολύ (63 άτομα).

Πίνακας Νο 15: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

		Frequency	Percent
Valid	Καθόλου	11	9,6
	Σε μικρή κλίμακα	18	15,7
	Σε μέτρια κλίμακα	23	20,0
	Σε μεγάλη κλίμακα	53	46,1
	Πάρα Πολύ	10	8,7
	Total	115	100,0

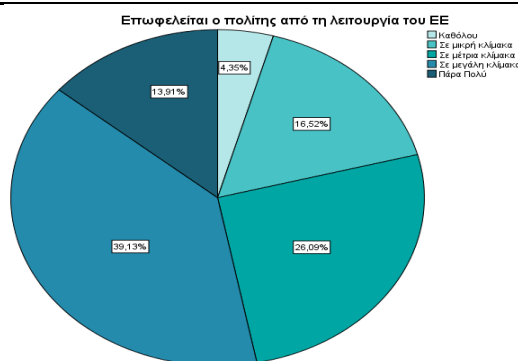
Γράφημα Νο 15: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

16. Επωφελείται ο πολίτης από τη λειτουργία του ΕΕ.

Από την ανάλυση των απαντήσεων κατέστη εμφανές ότι το 20,8% του δείγματος έκρινε ότι ο πολίτης επωφελείται από τη λειτουργία του ΕΕ από καθόλου έως σε μικρή κλίμακα (24 άτομα), ενώ το 26,1% του δείγματος έκρινε πως κάτι τέτοιο συμβαίνει σε μέτρια κλίμακα (30 άτομα). Παρατηρήθηκε πως το 53% του δείγματος έκρινε ότι ο πολίτης επωφελείται από τη λειτουργία του ΕΕ έως πάρα πολύ (66 άτομα).

Πίνακας Νο 16: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

		Frequen cy	Percen t
Valid	Καθόλου	5	4,3
	Σε μικρή κλίμακα	19	16,5
	Σε μέτρια κλίμακα	30	26,1
	Σε μεγάλη κλίμακα	45	39,1
	Πάρα Πολύ	16	13,9
Total		115	100,0

Γράφημα Νο 16: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

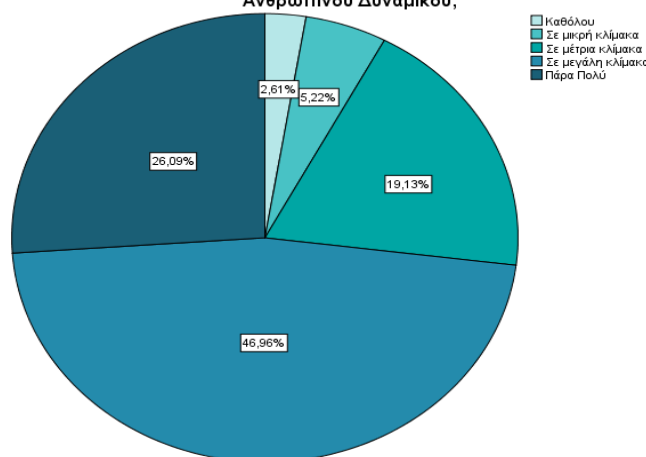
17. Κατά τη γνώμη σας κρίνεται απαραίτητος ο Εσωτερικός Έλεγχος στη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού:

Από την ανάλυση των απαντήσεων προέκυψε πως ένα ποσοστό της τάξης του 7,8% του δείγματος έκρινε κατά τη γνώμη του απαραίτητο τον Εσωτερικό Έλεγχο στη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού από καθόλου έως σε μικρή κλίμακα (9 άτομα), ενώ το 19,1% του δείγματος έκρινε πως κάτι τέτοιο συμβαίνει σε μέτρια κλίμακα (22 άτομα). Επιπροσθέτως παρατηρήθηκε πως το 73,1% του δείγματος έκρινε κατά τη γνώμη του απαραίτητο τον Εσωτερικό Έλεγχο στη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού από μεγάλη κλίμακα έως πάρα πολύ (84 άτομα).

Πίνακας Νο 17: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

		Frequency	Percent
Valid	Καθόλου	3	2,6
	Σε μικρή κλίμακα	6	5,2
	Σε μέτρια κλίμακα	22	19,1
	Σε μεγάλη κλίμακα	54	47,0
	Πάρα Πολύ	30	26,1
	Total	115	100,0

Κατά τη γνώμη σας κρίνεται απαραίτητος ο Εσωτερικός Έλεγχος στη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού;

Γράφημα Νο 17: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

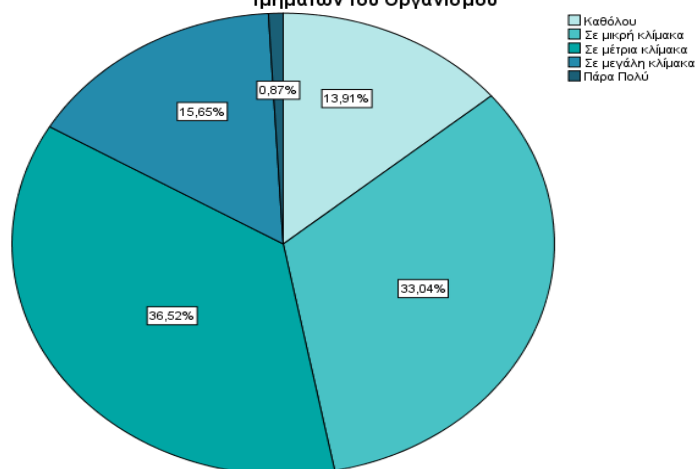
18. Καθορίζονται με σαφήνεια τα όρια των εγκρίσεων / ευθυνών εντός και μεταξύ των τμημάτων του Οργανισμού:

Από την ανάλυση των απαντήσεων παρατηρήθηκε ότι το 46,9% του δείγματος έκρινε ότι καθορίζονται με σαφήνεια τα όρια των εγκρίσεων / ευθυνών εντός και μεταξύ των τμημάτων του Οργανισμού από καθόλου έως σε μικρή κλίμακα (54 άτομα), ενώ το 36,5% του δείγματος έκρινε πως κάτι τέτοιο συμβαίνει σε μέτρια κλίμακα (42 άτομα). Επιπλέον παρατηρήθηκε πως το 16,6% του δείγματος έκρινε ότι καθορίζονται με σαφήνεια τα όρια των εγκρίσεων / ευθυνών εντός και μεταξύ των τμημάτων του Οργανισμού από μεγάλη κλίμακα έως πάρα πολύ (19 άτομα).

Πίνακας Νο 18: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

		Frequency	Percent
Valid	Καθόλου	16	13,9
	Σε μικρή κλίμακα	38	33,0
	Σε μέτρια κλίμακα	42	36,5
	Σε μεγάλη κλίμακα	18	15,7
	Πάρα Πολύ	1	0,9
	Total	115	100,0

Καθορίζονται με σαφήνεια τα όρια των εγκρίσεων / ευθυνών εντός και μεταξύ των τμημάτων του Οργανισμού

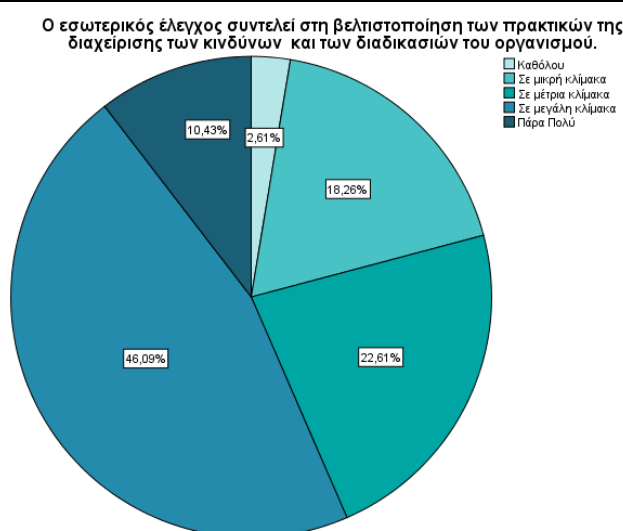
Γράφημα Νο 18: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

19. Ο εσωτερικός έλεγχος συντελεί στη βελτιστοποίηση των πρακτικών της διαχείρισης των κινδύνων και των διαδικασιών του οργανισμού:

Από την ανάλυση των απαντήσεων προκύπτει ότι το 20,9% του δείγματος έκρινε ότι ο εσωτερικός έλεγχος συντελεί στη βελτιστοποίηση των πρακτικών της διαχείρισης των κινδύνων και των διαδικασιών του οργανισμού από καθόλου έως σε μικρή κλίμακα (24 άτομα), ενώ το 22,6% του δείγματος έκρινε πως κάτι τέτοιο συμβαίνει σε μέτρια κλίμακα (26 άτομα). Ταυτόχρονα παρατηρήθηκε πως το 56,5% του δείγματος έκρινε ότι ο εσωτερικός έλεγχος συντελεί στη βελτιστοποίηση των πρακτικών της διαχείρισης των κινδύνων και των διαδικασιών του οργανισμού από μεγάλη κλίμακα έως πάρα πολύ (65 άτομα).

Πίνακας Νο 19: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

		Frequency	Percent
Valid	Καθόλου	3	2,6
	Σε μικρή κλίμακα	21	18,3
	Σε μέτρια κλίμακα	26	22,6
	Σε μεγάλη κλίμακα	53	46,1
	Πάρα Πολύ	12	10,4
	Total	115	100,0

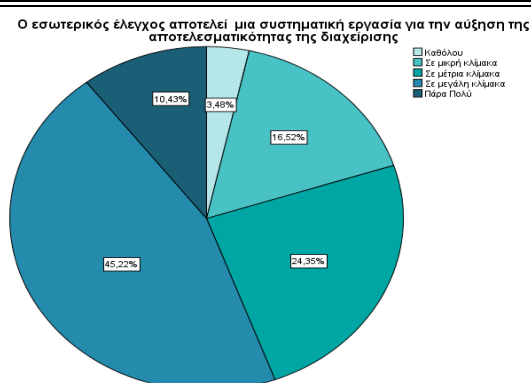
Γράφημα Νο 19: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

20. Ο εσωτερικός έλεγχος αποτελεί μια συστηματική εργασία για την αύξηση της αποτελεσματικότητας της διαχείρισης κινδύνου και των διαδικασιών λειτουργίας της οικονομικής οντότητας:

Από την ανάλυση των απαντήσεων κατέστη εμφανές ότι το 20% του δείγματος έκρινε ότι ο εσωτερικός έλεγχος αποτελεί μια συστηματική εργασία για την αύξηση της αποτελεσματικότητας της διαχείρισης κινδύνου και των διαδικασιών λειτουργίας της οικονομικής οντότητας από καθόλου έως σε μικρή κλίμακα (23 άτομα), ενώ το 24,3% του δείγματος έκρινε πως κάτι τέτοιο συμβαίνει σε μέτρια κλίμακα (28 άτομα). Παρατηρήθηκε πως το 55,6% του δείγματος έκρινε ότι ο εσωτερικός έλεγχος αποτελεί μια συστηματική εργασία για την αύξηση της αποτελεσματικότητας της διαχείρισης κινδύνου και των διαδικασιών λειτουργίας της οικονομικής οντότητας από μεγάλη κλίμακα έως πάρα πολύ (64 άτομα).

Πίνακας Νο 20: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

		Frequency	Percent
Valid	Καθόλου	4	3,5
	Σε μικρή κλίμακα	19	16,5
	Σε μέτρια κλίμακα	28	24,3
	Σε μεγάλη κλίμακα	52	45,2
	Πάρα Πολύ	12	10,4
	Total	115	100,0

Γράφημα Νο 20: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

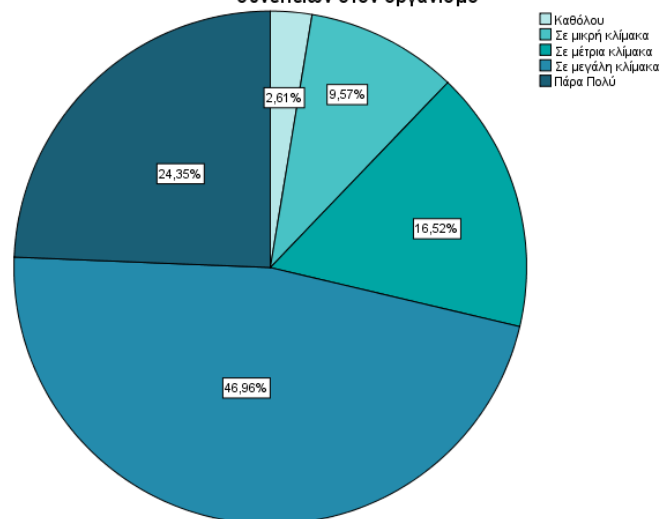
21. Ένας ισχυρός εσωτερικός έλεγχος είναι απαραίτητος για την αποφυγή νομικών συνεπειών στον οργανισμό:

Από την ανάλυση των απαντήσεων προέκυψε πως ένα ποσοστό της τάξης του 12,2% του δείγματος έκρινε ότι ένας ισχυρός εσωτερικός έλεγχος είναι απαραίτητος για την αποφυγή νομικών συνεπειών στον οργανισμό από καθόλου έως σε μικρή κλίμακα (14 άτομα), ενώ το 16,5% του δείγματος έκρινε πως κάτι τέτοιο συμβαίνει σε μέτρια κλίμακα (19 άτομα). Επιπροσθέτως παρατηρήθηκε πως το 71,3% του δείγματος έκρινε ότι ένας ισχυρός εσωτερικός έλεγχος είναι απαραίτητος για την αποφυγή νομικών συνεπειών στον οργανισμό από μεγάλη κλίμακα έως πάρα πολύ (72 άτομα).

Πίνακας Νο 21: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

		Frequency	Percent
Valid	Καθόλου	3	2,6
	Σε μικρή κλίμακα	11	9,6
	Σε μέτρια κλίμακα	19	16,5
	Σε μεγάλη κλίμακα	54	47,0
	Πάρα Πολύ	28	24,3
	Total	115	100,0

Ένας ισχυρός εσωτερικός έλεγχος είναι απαραίτητος για την αποφυγή νομικών συνεπειών στον οργανισμό

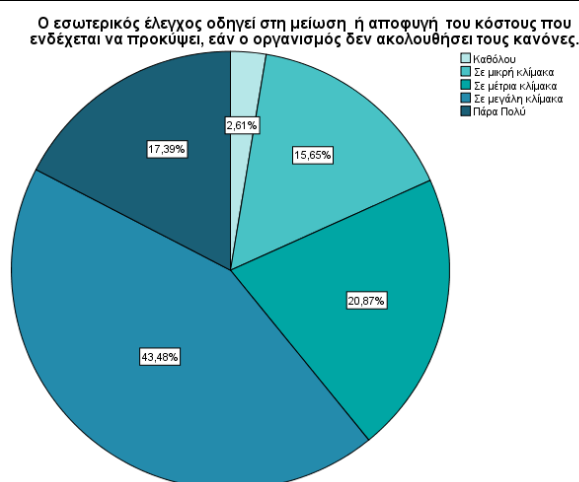
Γράφημα Νο 21: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

22. Ο εσωτερικός έλεγχος οδηγεί στη μείωση ή αποφυγή του κόστους που ενδέχεται να προκύψει, εάν ο οργανισμός δεν ακολουθήσει τους κανόνες.

Από την ανάλυση των απαντήσεων παρατηρήθηκε ότι το 18,3% του δείγματος έκρινε ότι ο εσωτερικός έλεγχος οδηγεί στη μείωση ή αποφυγή του κόστους που ενδέχεται να προκύψει, εάν ο οργανισμός δεν ακολουθήσει τους κανόνες από καθόλου έως σε μικρή κλίμακα (21 άτομα), ενώ το 20,9% του δείγματος έκρινε πως κάτι τέτοιο συμβαίνει σε μέτρια κλίμακα (24 άτομα). Επιπλέον παρατηρήθηκε πως το 60,9% του δείγματος έκρινε ότι ο εσωτερικός έλεγχος οδηγεί στη μείωση ή αποφυγή του κόστους που ενδέχεται να προκύψει, εάν ο οργανισμός δεν ακολουθήσει τους κανόνες από μεγάλη κλίμακα έως πάρα πολύ (70 άτομα).

Πίνακας Νο 22: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

		Frequency	Percent
Valid	Καθόλου	3	2,6
	Σε μικρή κλίμακα	18	15,7
	Σε μέτρια κλίμακα	24	20,9
	Σε μεγάλη κλίμακα	50	43,5
	Πάρα Πολύ	20	17,4
	Total	115	100,0

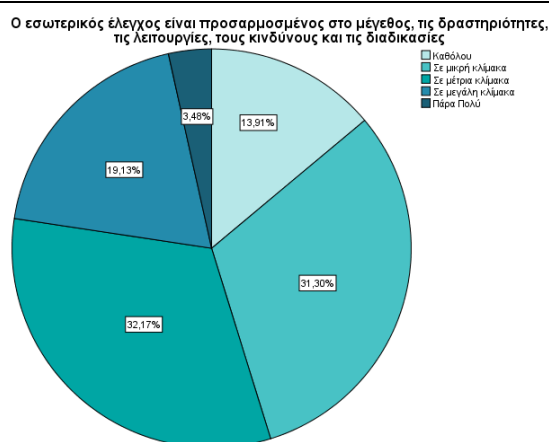
Γράφημα Νο 22: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

23. Ο εσωτερικός έλεγχος είναι προσαρμοσμένος στο μέγεθος, τις δραστηριότητες, τις λειτουργίες, τους κινδύνους και τις διαδικασίες του οργανισμού:

Από την ανάλυση των απαντήσεων προκύπτει ότι το 45,2% του δείγματος έκρινε ότι ο εσωτερικός έλεγχος είναι προσαρμοσμένος στο μέγεθος, τις δραστηριότητες, τις λειτουργίες, τους κινδύνους και τις διαδικασίες του οργανισμού από καθόλου έως σε μικρή κλίμακα (52 άτομα), ενώ το 32,2% του δείγματος έκρινε πως κάτι τέτοιο συμβαίνει σε μέτρια κλίμακα (37 άτομα). Ταυτόχρονα παρατηρήθηκε πως το 22,6% του δείγματος έκρινε ότι ο εσωτερικός έλεγχος είναι προσαρμοσμένος στο μέγεθος, τις δραστηριότητες, τις λειτουργίες, τους κινδύνους και τις διαδικασίες του οργανισμού από μεγάλη κλίμακα έως πάρα πολύ (26 άτομα).

Πίνακας Νο 23: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

		Frequency	Percent
Valid	Καθόλου	16	13,9
	Σε μικρή κλίμακα	36	31,3
	Σε μέτρια κλίμακα	37	32,2
	Σε μεγάλη κλίμακα	22	19,1
	Πάρα Πολύ	4	3,5
	Total	115	100,0

Γράφημα Νο 23: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων .

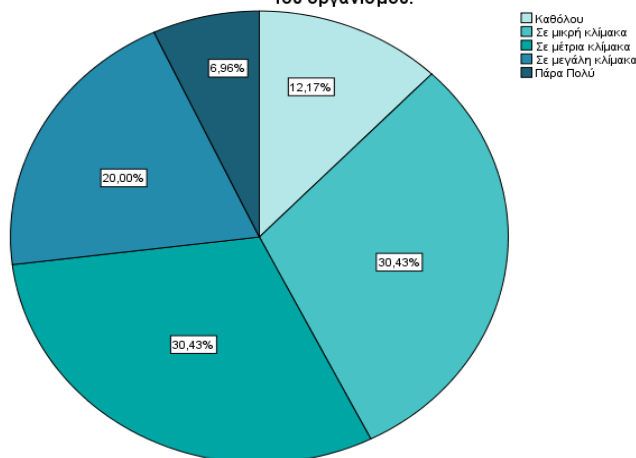
24. Οι εσωτερικοί έλεγχοι είναι επαρκείς για να διασφαλιστεί το επίπεδο διαφάνειας του οργανισμού:

Από την ανάλυση των απαντήσεων κατέστη εμφανές ότι το 42,6% του δείγματος έκρινε ότι οι εσωτερικοί έλεγχοι είναι επαρκείς για να διασφαλιστεί το επίπεδο διαφάνειας του οργανισμού από καθόλου έως σε μικρή κλίμακα (49 άτομα), ενώ το 30,4% του δείγματος έκρινε πως κάτι τέτοιο συμβαίνει σε μέτρια κλίμακα (35 άτομα). Παρατηρήθηκε πως το 27% του δείγματος έκρινε ότι οι εσωτερικοί έλεγχοι είναι επαρκείς για να διασφαλιστεί το επίπεδο διαφάνειας του οργανισμού από μεγάλη κλίμακα έως πάρα πολύ (31 άτομα).

Πίνακας Νο 24: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

		Frequency	Percent
Valid	Καθόλου	14	12,2
	Σε μικρή κλίμακα	35	30,4
	Σε μέτρια κλίμακα	35	30,4
	Σε μεγάλη κλίμακα	23	20,0
	Πάρα Πολύ	8	7,0
	Total	115	100,0

Οι εσωτερικοί έλεγχοι είναι επαρκείς για να διασφαλιστεί το επίπεδο διαφάνειας του οργανισμού.

Γράφημα Νο 24: Απεικόνιση των εκατοστιαίων συχνοτήτων των απαντήσεων των εργαζομένων

Συσχετίσεις των μεταβλητών

Ο πίνακας απεικονίζει τις συσχετίσεις μεταξύ της προϋπηρεσίας στον οργανισμό και της άποψης ότι ο εσωτερικός έλεγχος είναι πιο αναγκαίος από ποτέ λόγω της οικονομικής κρίσης στη χώρα μας. Η συσχέτιση υποδεικνύει ότι όσο μεγαλύτερη είναι η προϋπηρεσία στον οργανισμό, τόσο λιγότερο πιθανό είναι να θεωρεί κάποιος τον εσωτερικό έλεγχο πιο αναγκαίο από ποτέ. Αυτή η συσχέτιση είναι στατιστικά σημαντική ($p\text{-value}=0,018$), αλλά η ένταση της συσχέτισης είναι μικρή ($r=-0,221$). Αυτό σημαίνει ότι υπάρχει μια αρνητική αλλά ασθενής συσχέτιση μεταξύ των δύο μεταβλητών, ώστε όσο πιο πολύ κάποιος έχει εργαστεί στον οργανισμό, τόσο λιγότερο πιθανό είναι να θεωρεί τον εσωτερικό έλεγχο αναγκαίο. Με βάση τον τύπο των μεταβλητών δεν ήταν εφικτή η περαιτέρω ανάλυση με χρήση ANOVA.

Πίνακας Νο 25: Correlations

		Η οικονομική κρίση στη χώρα μας, καθιστά τον εσωτερικό έλεγχο σε ένα δημόσιο οργανισμό πιο αναγκαίο από ποτέ.
Προϋπηρεσία στον οργανισμό	Έτη	-0,221
		0,018
		115

Συμπεράσματα

Από τα αποτελέσματα της εργασίας φαίνεται ότι η πλειοψηφία διαφώνησε σε κάποιο βαθμό με το ότι ο ΕΦΚΑ προχωρά σε εκπαίδευση των εργαζομένων, ώστε να αντιλαμβάνονται τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να δραστηριοποιούνται. Παράλληλα παρατηρήθηκε πως διαφώνησε με το ότι στον ΕΦΚΑ η διοίκηση διαθέτει μηχανισμούς για τη διασφάλιση των λειτουργιών του οργανισμού. Την ίδια στιγμή παρατηρήθηκε πως οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες διαφώνησαν με το ότι ο ΕΦΚΑ εντοπίζει κινδύνους στη λειτουργία των συστημάτων και διαδικασιών ενώ συμφώνησε σε κάποιο βαθμό με το ότι η οικονομική κρίση στην Ελλάδα, καθιστά τον εσωτερικό έλεγχο σε ένα δημόσιο οργανισμό πιο αναγκαίο από ποτέ. Ταυτόχρονα πρέπει να σημειωθεί πως η πλειοψηφία πιστεύει ότι ο πολίτης επωφελείται από τη λειτουργία του ΕΕ έως πάρα πολύ και κατά τη γνώμη τους είναι απαραίτητος ο Εσωτερικός Έλεγχος στη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού. Σημαντικό είναι ακόμη πως οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες θεωρούν ότι ο εσωτερικός έλεγχος είναι προσαρμοσμένος στο μέγεθος, τις δραστηριότητες, τις λειτουργίες, τους κινδύνους και τις διαδικασίες του οργανισμού από καθόλου έως σε μικρή κλίμακα, ενώ έκριναν ότι οι εσωτερικοί έλεγχοι είναι επαρκείς για να διασφαλιστεί το επίπεδο διαφάνειας του οργανισμού από καθόλου έως σε μικρή κλίμακα.

Σε σχέση με το πρώτο ερευνητικό ερώτημα η άποψη των εργαζομένων είναι ότι η λειτουργία του ΕΦΚΑ φαίνεται πως αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα, όπως η έλλειψη εκπαίδευσης των εργαζομένων που δεν αντιλαμβάνονται πλήρως τον τρόπο δράσης τους και αυτό πιθανώς οφείλεται στην έλλειψη αποτελεσματικών μηχανισμών που θα βοηθήσουν στη διασφάλιση της λειτουργίας του. Τα περισσότερα άτομα συμμερίζονται την άποψη ότι ο εσωτερικός έλεγχος δεν γίνεται αντικειμενικά και αμερόληπτα, γεγονός που θα μπορούσε να οδηγήσει σε σημαντικά σφάλματα. Στο πλαίσιο αυτό, θα ήταν επιθυμητό να βελτιωθεί η εκπαίδευση του προσωπικού στη διαχείριση του εσωτερικού έλεγχου. Μέσω του εσωτερικού ελέγχου, μπορούν να αναγνωριστούν και να αντιμετωπιστούν προβλήματα στη διαχείριση των ανθρώπινων πόρων, καθώς και να βελτιωθούν οι διαδικασίες που αφορούν τους εργαζομένους.

Σε σχέση με το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα και την άποψη των εργαζομένων για την εφαρμογή του εσωτερικού έλεγχου στη λειτουργία του Ε.Φ.Κ.Α. παρατηρείται ότι υπάρχει σημαντικό ποσοστό του δείγματος που διαφωνεί με την

αντικειμενικότητα του εσωτερικού ελέγχου στο δημόσιο και την χρήση διεθνών προτύπων από το ΕΦΚΑ. Ωστόσο, το ποσοστό αυτό είναι λιγότερο όταν αναφερόμαστε στην αξία που προσδίδει ο εσωτερικός έλεγχος για την υπηρεσία και το χρήστη. Επιπλέον, το ποσοστό του δείγματος που θεωρεί τον εσωτερικό έλεγχο απαραίτητο στην διεύθυνση ανθρώπινου δυναμικού και την βελτιστοποίηση των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου είναι υψηλό. Τέλος, οι περισσότεροι θεωρούν ότι οι εσωτερικοί έλεγχοι είναι προσαρμοσμένοι στις ανάγκες και τις λειτουργίες των οργανισμών, ενώ είναι επαρκείς για να διασφαλίσουν το επίπεδο διαφάνειας.

Οι μελέτες Καζάκου (2018) και Μπάλα (2016) αναδεικνύουν όπως και η παρούσα μελέτη τη σημασία της ανάλυσης και της κατανόησης ζητημάτων που συνδέονται με τον εσωτερικό έλεγχο, την επίδραση της οικονομικής κρίσης και των πολιτικών εμποδίων, καθώς και την ανάγκη για συνεχή εκπαίδευση των εργαζομένων για την αποτελεσματική λειτουργία των εσωτερικών ελέγχων. Οι ερευνητικές αυτές προσπάθειες συμβάλλουν στη βελτίωση των διαδικασιών και της αποτελεσματικότητας των οργανισμών σε διάφορους τομείς.

Τέλος η παρούσα μελέτη συμφωνεί με τα αποτελέσματα των ερευνών Μπαμπούρη (2021) και Δημόπουλου (2020) που επισημαίνουν ότι ο εσωτερικός έλεγχος έχει αδιαμφισβήτητα οφέλη για τη σύγχρονη οικονομική οντότητα.

Η μελλοντική έρευνα θα μπορούσε να αναδείξει τις δυσκολίες που παρουσιάζονται στην διαχείριση του εσωτερικού ελέγχου μέσω ποιοτικής μεθοδολογίας με συνεντεύξεις στο προσωπικό του ΕΦΚΑ που ασχολείται με τη διαδικασία του ελέγχου.

Προτάσεις

Με βάση τα δεδομένα που έχουν δοθεί, ορισμένες προτάσεις για τη βελτίωση του εσωτερικού ελέγχου στον ΕΦΚΑ μπορούν να είναι οι εξής:

1. Εκπαίδευση και ενημέρωση: συνίσταται η παροχή συστηματικής εκπαίδευσης και ενημέρωσης στο προσωπικό του ΕΦΚΑ αναφορικά με τα διεθνώς αποδεκτά πρότυπα και τις βέλτιστες πρακτικές στον εσωτερικό έλεγχο μπορεί να βελτιώσει την κατανόηση και την εφαρμογή του εσωτερικού ελέγχου στο ΕΦΚΑ.

2. Διορθωτικά μέτρα: Ο εσωτερικός έλεγχος θα ήταν επιθυμητό να επικεντρωθεί στην αναγνώριση τυχόν αδυναμιών και ανεπάρκειες στις διαδικασίες λειτουργίας του ΕΦΚΑ και να διαμορφώνει διορθωτικά μέτρα που θα βελτιώσουν την απόδοσή τους.

3. Αναθεώρηση διαδικασιών και ελέγχων: Οι διαδικασίες ελέγχου πρέπει να αναθεωρούνται και να ενημερώνονται τακτικά για να διασφαλιστεί η ακρίβεια και η αφοσίωση στην αντικειμενικότητα κατά τη διενέργειά τους.

4. Καλύτερη συνεργασία μεταξύ τμημάτων: Η συνεργασία μεταξύ τμημάτων και των διαφόρων λειτουργικών ομάδων του ΕΦΚΑ θα μπορούσε να προσαρμοστεί για τη βελτίωση του εσωτερικού ελέγχου. Οι ελεγκτές πρέπει να αλληλεπιδρούν με το προσωπικό και να εργάζονται ως μέλη μιας ομάδας προς τον κοινό στόχο της απόλυτης συμμόρφωσης με τους κανονισμούς και τους στόχους του ΕΦΚΑ.

5. Αναλυτική επιθεώρηση: Η επιθεώρηση των διαδικασιών λειτουργίας του ΕΦΚΑ θα μπορούσε να είναι αναλυτική και λεπτομερής, προκειμένου να αναπτυχθούν διορθωτικά μέτρα για να ενισχυθεί η ποιότητα του εσωτερικού ελέγχου στο ΕΦΚΑ.

Βιβλιογραφία

Ελληνική

Alexander Hamilton Institute (2011), *Εσωτερικός Έλεγχος. Το κλειδί για τη βελτίωση της λειτουργίας και της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων*, 5 η έκδοση Αθήνα: Εκδόσεις Κριτήριο εκδοτική.

Αληφαντή, Γ. (2017), *Ελεγκτική βάσει των διεθνών προτύπων ελέγχου και των ελληνικών λογιστικών προτύπων*, Αθήνα: Εκδόσεις Διπλογραφία.

Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) (2018) Εγχειρίδιο «Ο ρόλος των ελεγκτών των κρατών μελών στην πρόληψη και τον εντοπισμό περιπτώσεων απάτης για τα Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία της ΕΕ. Εμπειρία και πρακτική στα κράτη μέλη» (OLAF)

Ζωιτσάς, Α. (2017) *Σύγχρονη ελεγκτική & ελεγκτικός κίνδυνος*. Αθήνα: Εκδόσεις Σοφία

Μυλωνάς, Δ. (2012), Ένα αξιόπιστο μοντέλο αποτελεσματικού ελέγχου. Ο εσωτερικός έλεγχος αναγκαία διαδικασία αποτελεσματικής χρηματοοικονομικής διαχείρισης σε μια δημόσια υπηρεσία ή οργανισμό. *Διοικητική Επιθεώρηση* (57) 15-30

Νεγκάκης, Χ. & Ταχυνάκης, Π. (2013). *Σύγχρονα Θέματα Ελεγκτικής & Εσωτερικού Ελέγχου*, Αθήνα: Εκδόσεις Διπλογραφία

Παπαδοπούλου Δ., (1996) Απλοποίηση και εκλογίκευση του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας, δημοσιευμένο στο Κρεμαλής Κ. (επιμ.), *Απλοποίηση και συστηματοποίηση των κανόνων κοινωνικής προστασίας* 1α, εκδ. Αθήνα: Αντ. Ν. Σάκκουλα

Παπαστάθης Π. (2014) *Ο σύγχρονος εσωτερικός έλεγχος (internal audit) και η πρακτική εφαρμογή του*. Αθήνα: Ιδιωτική

Robson, C. (2010). *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου. Ένα μέσον για κοινωνικούς επιστήμονες και επαγγελματίες ερευνητές*. Αθήνα: Gutenberg

Σαββαΐδου, Αικ. (2017) *Δημοσιονομική Διαφάνεια*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη ΑΕΒΕ

Σταμοβλάσης Δ. (2021) *Μεθοδολογία έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες*, Αθήνα: Ζυγός Α.Ε

Τσακλάγκανος,Α. (1993), *Οικονομική των Επιχειρήσεων I-II, Έκδοση πέμπτη*, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αδελφών Κυριακίδη Α.Ε.

Φίλος, Β. (1985), *Η λογιστική, χρηματοοικονομική διοίκηση και ελεγκτική του δημοσίου τομέα*, Αθήνα: ΚΕΠΕ.

Ξενόγλωσση

Chen, L., & Zhang, C. (2019). Critical audit matters and value relevance of earnings. *Auditing Research*, 3, 65–74.

Christensen, B. E., Glover, S. M., & Wolfe, C. J. (2014). Do critical audit matter paragraphs in the audit report change nonprofessional investors' decision to invest? *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 33(4), 71–93.

Cohen L., Manion L., Morrison K., (2008), *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*, Αθήνα, Μεταίχμιο

de Fond, M. L., Hung, M., Li, S., & Li, Y. (2015). Does mandatory IFRS adoption affect crash risk? *Accounting Review*, 90(1), 265–299.

DeLaurell K. & Burbage O. (2014) The association of academic burnout with self-efficacy and quality of learning experience among Iranian students. *Springerplus* 2:677

DeLaurell, R. and Burbage, J. (2014) New auditor models threaten boardroom privacy. *The Journal of Corporate Accounting & Finance*, 25 (4): 11–16.

Velury, G., Miguel, M. M., Tatum, K. W., & Maria, V. (2018). Consequences of adopting an expanded auditor's report in the United Kingdom. *Review of Accounting Studies*, 23(4), 1543–1587.

European Commission. (2014) Regulation (EU) No 537/2014 of the European parliament and of the council on specific requirements regarding statutory audit of public-interest entities and repealing Commission decision 2005/909/EC. *Official Journal of the European Union*, L (158), 77–112.

Gimbar, C., Hansen, B., & Ozlanski, M. (2018). The effects of critical audit matter paragraphs and accounting standard precision on auditor liability. *The Accounting Review*, 91(6), 1629–1646.

Han, D., & Zhang, J. (2018). Disclosure of key audit matters and Auditor's perception of audit responsibility. *Auditing Research*, 4, 70–76

Hayati D, Charkhabi M, Naami A (2014) The relationship between transformational leadership and work engagement in governmental hospitals nurses: a survey study. *Springerplus* 3:25

Heuberger M. (2009). The PCAOB's proposed changes to the auditor reporting model: an in-depth overview for the classroom and beyond. *Review of Business*, 35 (1): 59–75.

International federation of accountants. (2015) *International Standard on Auditing 701: Communicating key audit matters in the independent auditor's report*. New York: IFAC.

Karimi, J. and Walter, Z. (2015) The role of dynamic capabilities in responding to digital disruption: a factor-based study of the newspaper industry. *Journal of Management Information Systems*, 32 (1): 39–81.

Klinge CM (2015) A conceptual framework for mentoring in a learning organization. *Adult Learn* 26:160–166

Knechel WR, Krishnan GV, Pevzner M, Shefchik LB, Velury UK (2013) Audit quality: insights from the academic literature. *Audit J Pract Theory* 32:385–421

Lange PD, Jackling S, Suwardy T (2015) Continuing professional development in the accounting profession: practices and perceptions from the Asia Pacific Region. *Account Educ* 24(1):41–56

Narcisa H. Chen, L., & Zhang, C. (2015). Critical audit matters and value relevance of earnings. *Auditing Research*, 3, 65–74.

Tu N. & Nguyen P. (2022) Nieuwe controleverklaring bezig aan snelle opmars. *Maandblad voor Accountancy en Bedrijfseconomie*, 88 (11): 430–439.

UKEssays (2018). Risk disclosure preceding negative outcomes: The effects of reporting critical audit matters on judgments of auditor liability. *The Accounting Review*, 91(5), 1345–1362.

Μεταπτυχιακές εργασίες

Δημόπουλος, Ν. (2020) *Εσωτερικός Έλεγχος σε Μη Κερδοσκοπικούς Οργανισμούς*, ΕΑΠ, διπλωματική εργασία

Καζάκου Β. (2018) *Εσωτερικός Έλεγχος στη Δημόσια Διοίκηση*, ΕΑΠ, διπλωματική εργασία

Κοντοκόστα Α. (2020) *Ο Εσωτερικός Έλεγχος στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης*, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, διπλωματική εργασία

Μπαμπούρης Δ. (2021) *Εσωτερικός Έλεγχος και Εταιρική Διακυβέρνηση στην Ελλάδα*, ΕΑΠ, διπλωματική εργασία

Παπαδόπουλος Κ. (2018) *Ο σύγχρονος εσωτερικός έλεγχος στο δημόσιο τομέα και στα Ν.Π.Δ.Δ. η περίπτωση του Ο.Α.Ε.Δ.* ΕΑΠ, διπλωματική εργασία

Συμεωνίδη Γ. (2021) *Εσωτερικός Έλεγχος στη Δημόσια Διοίκηση*. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, διπλωματική εργασία

Τζήμα Α. (2021) *Εσωτερικός Έλεγχος στη Δημόσια Διοίκηση. Η περίπτωση της Α.Α.Δ.Ε.* ΕΑΠ, διπλωματική εργασία

Ηλεκτρονικές πηγές

Γενική γραμματεία καταπολέμησης της διαφθοράς «Ετήσια Έκθεση 2016», <http://www.gsac.gov.gr/attachments/article/186/Annual%20Report%202016.pdf>

[τελευταία πρόσβαση 05/06/2023]

Καινούργιος, Δ., & Χρυσανθόπουλος, Ν. (2022) *Ο εσωτερικός έλεγχος στον Δημόσιο Τομέα: Προκλήσεις και ευκαιρίες. Διαδικτυακή εφημερίδα newmoney. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://www.newmoney.gr/roh/ergasiaka/o-esoterikos-elegchos-stondimosio-tomea-proklisis-ke-efkeries-picsvid/>*

[τελευταία πρόσβαση 14/06/2023]

Παπασπύρου, Μ. (2016), «Γενική Εισήγηση της Επιθεωρήτριας Δημόσιας Διοίκησης στο Συνέδριο της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργιών» Διαθέσιμο στο: <http://www.esdi.gr/nex/images/stories/pdf/epimorfosi/2017/papaspyrou.pdf>

[τελευταία πρόσβαση 26/05/2023]

Πελεκανάκης, Γ. (2015), "*Ο εσωτερικός έλεγχος καθρέφτης των επιχειρήσεων*" <http://www.kathimerini.gr/816558/article/oikonomia/ellhnikhoikonomia/apoyh>

[τελευταία πρόσβαση 21/04/2023]

Υπουργείο Οικονομικών (2017), "*Οι αρμοδιότητες της Μονάδας Εσωτερικού ελέγχου κατανέμονται στα τμήματα ως εξής*" <http://www.minfin.gr/tmema-aesoterikou-elenchou>.

[τελευταία πρόσβαση 22/05/2023]

Παράρτημα: 1

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Ενότητα 1: Δημογραφικά στοιχεία

1. Ηλικιακή ομάδα

- Έως 25
- 26-35
- 36-45
- 46-55
- 56-65

2. Φύλο

- Άνδρας
- Γυναίκα

3. Οικογενειακή κατάσταση

- Άγαμος/η
- Έγγαμος/η
- Διαζευγμένος/η
- Άλλο

4. Εκπαιδευτικό επίπεδο

- Απόφοιτοι Γυμνασίου/Λυκείου/ΙΕΚ
- Απόφοιτοι ΤΕΙ / ΑΕΙ
- Κάτοχοι Μεταπτυχιακού
- Κάτοχοι Διδακτορικού

5. Προϋπηρεσία στον οργανισμό Έτη

- 1-7
- 8-14
- 15-21
- 22-28
- 29 και άνω

Ενότητα 2: Ερωτήσεις σχετικές με τον Ε.Φ.Κ.Α.

Ο Ε.Φ.Κ.Α.

Ερώτηση 6. Προχωρά σε εκπαίδευση των νέων στελεχών του τμήματος εσωτερικού ελέγχου, ώστε να ενσωματωθούν στην λειτουργία του.

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

Ερώτηση 7. Προχωρά σε εκπαίδευση των εργαζομένων, ώστε να αντιλαμβάνονται τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να δραστηριοποιούνται.

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

Ερώτηση 8. Η διοίκηση διαθέτει μηχανισμούς για τη διασφάλιση των λειτουργιών του οργανισμού.

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

Ερώτηση 9. Ο οργανισμός καθορίζει τους στόχους με αρκετή σαφήνεια

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ

- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

Ερώτηση 10. Ο οργανισμός εντοπίζει κινδύνους για την επίτευξη των στόχων

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

Ερώτηση 11. Ο οργανισμός αναλύει τους κινδύνους ως βάση για τον προσδιορισμό του τρόπου διαχείρισης των κινδύνων.

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

Ερώτηση 12. Ο οργανισμός χρησιμοποιεί το σύγχρονο νομικό πλαίσιο σύμφωνα με διεθνώς αποδεκτά πρότυπα για τον έλεγχο του.

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

Ενότητα 3: Ερωτήσεις σχετικές με τον εσωτερικό έλεγχο

Ερώτηση 13. Η οικονομική κρίση στη χώρα μας, καθιστά τον εσωτερικό έλεγχο σε ένα δημόσιο οργανισμό πιο αναγκαίο από ποτέ.

- Διαφωνώ απόλυτα

- Διαφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

Ερώτηση 14. Ο εσωτερικός έλεγχος στο δημόσιο, συναντά εμπόδια όταν δεν υπάρχει πολιτική βούληση

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

Ερώτηση 15. Ο εσωτερικός έλεγχος προσδίδει αξία στην Υπηρεσία;

- Καθόλου
- Σε μικρή κλίμακα
- Σε μέτρια κλίμακα
- Σε μεγάλη κλίμακα
- Πάρα Πολύ

Ερώτηση 16. Ο εσωτερικός έλεγχος προσδίδει όφελος στον πολίτη;

- Καθόλου
- Σε μικρή κλίμακα
- Σε μέτρια κλίμακα
- Σε μεγάλη κλίμακα
- Πάρα Πολύ

Ερώτηση 17. Ο εσωτερικός έλεγχος προσδίδει όφελος στον Υπάλληλο;

- Καθόλου
- Σε μικρή κλίμακα

- Σε μέτρια κλίμακα
- Σε μεγάλη κλίμακα
- Πάρα Πολύ

Ερώτηση 18. Κατά τη γνώμη σας κρίνεται απαραίτητος ο Εσωτερικός Έλεγχος στη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού;

- Καθόλου
- Σε μικρή κλίμακα
- Σε μέτρια κλίμακα
- Σε μεγάλη κλίμακα
- Πάρα Πολύ

Ερώτηση 19. Είναι γνωστά τα επίπεδα των εγκρίσεων / ευθυνών εντός και μεταξύ των τμημάτων του Οργανισμού; Καθόλου

- Καθόλου
- Σε μικρή κλίμακα
- Σε μέτρια κλίμακα
- Σε μεγάλη κλίμακα
- Πάρα Πολύ

Ερώτηση 20. Ο εσωτερικός έλεγχος προσφέρει ιδέες βέλτιστης πρακτικής για τους κινδύνους και τις διαδικασίες διαχείρισης του οργανισμού.

- Καθόλου
- Σε μικρή κλίμακα
- Σε μέτρια κλίμακα
- Σε μεγάλη κλίμακα

- Πάρα Πολύ

Ερώτηση 21. Ο εσωτερικός έλεγχος προσφέρει στην οικονομική οντότητα μια συστηματική εργασία για την αύξηση της αποτελεσματικότητας της διαχείρισης κινδύνου και των διαδικασιών λειτουργίας

- Καθόλου
- Σε μικρή κλίμακα
- Σε μέτρια κλίμακα
- Σε μεγάλη κλίμακα
- Πάρα Πολύ

Ερώτηση 22. Ένας ισχυρός εσωτερικός έλεγχος είναι απαραίτητος για την αποφυγή νομικών συνεπειών στον οργανισμό

- Καθόλου
- Σε μικρή κλίμακα
- Σε μέτρια κλίμακα
- Σε μεγάλη κλίμακα
- Πάρα Πολύ

Ερώτηση 23. Ο εσωτερικός έλεγχος μπορεί να μειώσει ή να αποφύγει το κόστος που μπορεί να προκύψει εάν ο οργανισμός δεν ακολουθήσει τους κανόνες.

- Καθόλου
- Σε μικρή κλίμακα
- Σε μέτρια κλίμακα
- Σε μεγάλη κλίμακα
- Πάρα Πολύ

Ερώτηση 24. Ο εσωτερικός έλεγχος είναι προσαρμοσμένες στο μέγεθος, τις δραστηριότητες, τις λειτουργίες, τους κινδύνους και τις διαδικασίες του οργανισμού.

- Καθόλου
- Σε μικρή κλίμακα
- Σε μέτρια κλίμακα
- Σε μεγάλη κλίμακα
- Πάρα Πολύ

Ερώτηση 25. Οι εσωτερικοί έλεγχοι είναι επαρκείς για να διασφαλιστεί το επίπεδο διαφάνειας του οργανισμού.

- Καθόλου
- Σε μικρή κλίμακα
- Σε μέτρια κλίμακα
- Σε μεγάλη κλίμακα
- Πάρα Πολύ